

Luka.

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. Su. 220. 16 / L 1920

Family SUDANIC

Sub-Family NIGER

Branch EASTERN

Group —

Language TANGALE

Dialect — 11°E-9°N

Locality S.E. Bauchi Province

Contents LUKE

Version First Edition

Translator J. S. Hall

Published by BFBS

Place LONDON

Date 1920

Accession No. 863

Accession Date Sept 1, 1931

Price .13

CERAM BWON

MA TAM

LUKA.

LONDON
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
1920

AMERICAN
FIELD OFFICE
1920

THE GOSPEL ACCORDING TO LUKE IN TANGALE

UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

CERAM BWON MA TAM LUKA.

- 1 An ki mim kedi kutgo yazh cera ki cabam
2 tegishi ta talmu, uk sh' mi yadamgo, mim yag
3 anamezhi ka anandagon-cabi ta tubtubi, tib na,
na, an ki na lagumgo wam pip loblob ta shikdik
tulei, a kon kan balduk cubit, Teopilo maim
4 kon ; na kag pon tub tul cabam opungon ga.
5 Puru Erode, mai Yudaia, anandon-Yam-
bam dok a ne, cumi Zakaria, ma cidam Abia :
yi na orop m' pona ta lalin Aaron, cuma
6 mito Elisabet. Yini pip rap kom don-pidi ta i
Yamba, an adog tek-cam da ka ca' ma don-pidi
7 ma Anani-mu, caba ne iyum. Yin ka lauom,
taki Elisabet teni, tib yini pip rap yagulugo
tam kur cori.
8 Podna temi yi ba yazh woten anandon-
Yamba ta po Yamba ta koti ma yazhi cidamni,
9 uk m' pip m' ta woten anandon-Yamba, ken
ma' Anani-mu ka al wam ka daba an to tamni.
10 Pon ta kot al wam ka daba dugum-mum pip
11 a ne ta tam nom pudug dilu. Pon anawoten
Anani-mu ni cershi ta ok inj wam ka dabam

12 tom, yi oko ini ta yi. Pon m' Zakaria megu,
13 ruktugni shapudugo, sho ba yazhni. Pon
anawotën nego to yi, ka, Mog ya shom,
Zakaria : taki shilu miko a kumji, oropgo wa
14 lai lauo ka, ka wa kib cumniñ Yoane. Ka wa
wezh woro ka dol m' ta ago ; i mim kedi
15 wainu cum laim laingon yi. Taki yi wa shan
kudi to i Yamba, tib yi wa ezh wine ka
shikeram ; tak ta ag nonni Yibok m' Canan wa
16 kwat iki pip. Yi wa penur lalin Israel kedi
17 wan tam Anañi-mu Yamb' miyu. Yi wa
mirginu poni ta kaba kedom ka ponon Elia, ka
ka yi penur kib nom pobei wan tam lalin, tib
ka ka yi penur mim baralbaral kan mirgi ta
kaba cin anandon-pidi ; ka yi doni cum Anañi-
18 mu mim donji cumni. Pon Zakaria nego to
anawotën, ka, Na pon taiji naka ? taki na
mum manshi, tib oropno yagulugo tam kur
19 cori. Pon anawotën toko ka pemo, Na
Gabriel, na çershi po Yamba ; wotungo ka
mon ya cab ka na, tib mon yaduk çeram bwon
20 zhi. Pon mo non, ka wa yaz yo tib ka wa
domun nezh cabam, podun wa taiji yano, taki
ka lig keko i caba minom, a ca' ma wa tegudo
21 ta koti. Mii ni mezh ki Zakaria, yiniñ tunuñ
22 ki tundum yi yazhi ta ma' Yamba. Pon m'
yi podgo tam, yi domog nezh caba to yinim :
yini pongo ka yi meg wa ta ma' Yamba : yi

- 23 ba yazh yari to yini, omjini poki nim. Podna
temi, po woteŃ mini kwatgo, yi waigo mana
mini.
- 24 Wungo pon Elisabet orop mini yan ka
25 ubi ; pon ta tukuto teri powat, ta ka, Anani-
mu yadungo uk shi purum yi cibungon na,
ka ili ted niŃi wa ma njallo ka woro ta tal mii.
- 26 Mbaindi teri wođgo anawoteŃ Gabriel to
tam Yamba, wan manam dok ma Galilaia, cumi
27 Nazaret, wan tam lau-orop m' loshin mum dok
cumi Yosep, yin ta ma' Dawid : cum lau-orop
28 Maria. Yi keŃgo tamdo. yi ka, Le, iam
29 yaraŃ. Anani-mu Ńa nji. Pon ruktugdo
shapudugo ka ceŃ taiji, ta daŃgo ta ato pidi
30 tain taiji. AnawoteŃ m' bano neđo to ta, ka,
Mozh ya shom, Maria : taki ci weg togor tam
31 Yamba. Mo, ci wa wezh ub ta ashi, lain lauo,
32 pon ci wa dob cumniŃ YESU. Yi wa shan
kudi, wa dobnin Lauo CanaŃ Tamatama :
Anani-mu Yamba wa unuki yi pidi shan mai
33 ma poni Dawid : yi wa shan mai ki mana
Yakob poduu bođo tamatama : tib shan-
34 kwadni wa kwadom. Pon Maria neđo to
anawoteŃ, ka, Taiji ya kaka, taki na kombgo
35 ka wanam ? AnawoteŃ toko ka pazhi, Yibok
m' CanaŃ wa yazo to ishi, pon ponon CanaŃ
Tamatama wa kaŃ kiji : dam wa dob wam iki
36 canaŃ ma lain Lauo Yamba tibi. Tib mo,

- Elisabet, togorji, ta wegu ubi ta manjyom ta
manshin tibi; tibi shi mbaindi teri ka manj
37 mii dopi ka teni. Taki to tam Yamba cabam
38 kwat ka yazom nim. Pon Maria ka, Na, mo
non, cobok AnaŃi-mu; m' yaduno danjin
cako. Pon anawoten ilugo mirgi mundun ta ne.
- 39 Pon Maria ilugo pur taiji, wat ilim kom
pandi ka dabul, wan manam dok ma Yuda;
40 pon ta kengo mana Zakaria, tain Elisabet.
41 Pon m' Elisabet kungo tain Maria, lauo belgo
tori ta ato; pon i Elisabet kwatshin Yibok m'
42 CanaŃ; pon ta tako caba ba, ta ka, Ci paliŃ ta
43 tal orop, tibi laim ta ashi paliŃ. A naka taiji
yadungo, ka ka nono AnaŃino wat tamno?
44 Taki, mo non, manj dil tainji kengon kaŃumno,
45 lauo belgo tori ta ano ki waiz-ik. PaliŃ manj
lig keto; taki wa kwat po cęram cęrshi tam
46 AnaŃi-mu to ta. Pon Maria ka,
Kęno ni adog AnaŃi-mu ya kudi,
47 Tib i cirumno waigo ka Yamba Anamad-
kino.
- 48 Taki yi cibgo pidi kęnd cobogni:
Taki, mo non, dam ji, pud-mu ma waro
wa neŃhi ka na paliŃ.
- 49 Taki anambonou yadungo wam kudi:
Cumui canaŃ.
- 50 Dol m' kaani ni yazo ka pud-mu ka pud-mu
Ka mi ma shodni.

- 51 Tomni yi okon yari ;
Yi likudugo mim ki tom ta dan-cabam ta
awo.
- 52 Yi dakgo anamai pidi shan mai,
Yi ili mim kaikai.
- 53 Ag ananum yi kendgon wam kon ;
Pon yi ligo tul ananwada iyu kai.
- 54 Yi loko tul Israel launi,
Ka ka yi yimb dol m' ta ago
55 (Uk m' yi nego nom pomu)
Ka Abraam ka cidamni podun bokō
tamatama.
- 56 Maria digo to tamdo taki ter kunun
podgo, pon shiit mando.
- 57 Pud lai Elisabet podna ; pon ta laigo lauo.
- 58 Pon apto ka anandogordo kungo ka Anani-
mu ukgo kud dol m' kaani ka nda ; pon iyu
59 yag kom worworo ka nda. Podna mbarpad
pudei yini wanu bero i lauei ; yini da wa kib
60 cumniñ Zakaria taki cum pobo mini. Pon
nonni toko, ka, Uk shim ; wa kib cumniñ
61 Yoane dama. Pon yini ka pazhi, Anandogorji
62 pip, mum cumi keshi cum taiji nim. Dam
yini ba yazh yarwo ta pobo mini, kom maj
63 wam yi loko ma ken cumni. Pon yi shilugo
takarda, bali, ka, Cumni Yoane. Pon yini
64 pip tunungo ki. Pon poni apgo temtemi, ka
65 dagni, yi yago caba, paid Yamba. Pon sho

- yago ta ag mim pip m' kurshi ka yini : pon
 ba cop cab taiji ta ilim kom pand Yudaiam
 66 pip. Pon mim pip m' kungo ligo ta awo,
 yini ka, Dam lau ma wa yazo naka? Taki
 yar Anaņi-muņ tamni.
- 67 I poni'Zakaria kwatshin Yibok m' Canaņ,
 pon yi yago tepta, yi ka,
 68 Anaņi-mu, Yamb' Israel, paliņ ;
 Taki yi yimbgo muni, tib yi apgo kiwo,
 69 Tib yi ildam bol mad-ki
 Ta ma' launi Dawid
 70 (Uk m' yi neņon po ananezh-cabam iyu
 canaņ m' yarim da).
 71 Mad-ki ka anawezhmum, ta yar mim pip
 ma shimmu taki :
 72 Ka ka yi ya dol ka nom pomu,
 Ka yimb tando minim iki canaņ ;
 73 Keņdom yi yago ka Abraam pomu,
 74 Ka, ka kim miri ta yar anawezhmum, yi
 undam
 Wabni, ya ka shom.
 75 Ta pidim canaņ ka dou-pidi to ki idni
 kwadun tam kurmu pip.
 76 O miko, lauo, wa dobkoņ ananezh-ca' ma
 Canaņ Tamatama :
 Taki ka wa mizhi to ki id Anaņi-mu ka
 kag don ok mini :
 77 Ka kag un pondo mad-ki to muni

- Ta ub po shashilap miyu,
 78 Taki dol m' bok m' ta ag Yambinu,
 Dar-pidi ma kañiton yadamu ki,
 79 Ka ai mim dizhi ta rim ka cirum mudõ ;
 Ka kat yunu tuki wan õk op-togor.
 80 Pon lauom bano kambgo, yi yaigo tom ta
 kibe, pon yi nda korok podun purum ongon
 yi to Israel.
- 2 Pon pur taiji tagyo ponan tam Kaisar
 Augusto, ka m' mad bad mim ta kurum pip.
 2 Shi mad-badim tubu ta manj Kurenio shangon
 3 mai Shuria. Yini pip non ta manam cumni
 4 waugo obud cumwo. Tib Yosep ilugo ta
 Galilaia, ta ma' Nazaret, watun Yudaia, ta mana
 Dawid cumi keshi Betleem, taki yin ma'
 5 Dawid ka cidamni ; yi ka ka yi op cumni ka
 6 Mariam loshin yi, kaato na ubi. Pon manj
 7 yini pi' taiji, po lai mit kwatgo. Dam ta
 laigo laudom bel-kaando ; ta ombli landa, li ta
 wam laljim tozhi kan shan wa, taki pidindium
 yi dinu nim ta ma' roño.
- 8 Pon anandi ne ta il taiji, kurshi ta tam,
 9 kom mezh tenjwo ta cum. Pon anawoten
 Yambam dok cergo awo, pon kwad Anani-mu
 aigo kuñlun yini : pon iyu yago non sho kedi.
 10 Pon anawoten m' bano nego to yini, ka, Ma
 ya shom ; taki, mo non, na yadak ceram bwon

- ma waiz-ik m' kedi ma wa yazo to mim pip:
- 11 taki laigo Anamad-ki-mu tem ji cumgu ta ma'
- 12 Dawid, yi Masiya Anani-mu. Shi wam ma
nan pono: Ma wa wezh yibli iki ombulji
landa, tishi ta wam laljim tozhi kan shan wa.
- 13 Pon dugum anawoten m' ta kiton bezhgo nai
yiniñ tam anawoten m' banom dok, yiniñ cog
Yamba, yini ka,
- 14 M' kwad ya tam Yamba pidim canan
tamatama,
Pon ta ki-ili op-togor ya tam mim ini
waizhin.
- 15 Pon m' anawoten ilugo tamwo waugo kaniton,
anandi yago caba api, yini ka, Dam min wam
Betleem ji, ka min me cam yazhim Anani-mu
- 16 otamgo. Pon yini waugo ka dabul, wen
Maria ka Yosep pip rap, ka yibli ta wam
- 17 laljim tozhi kan shan wa. Pon kwatgo po
mezhi, yini oko cabam cershi i lau taiji to yini.
- 18 Dam mim pip m' kumgo tuuñgo ki cabam
- 19 nezhi to yini tam anandi. Pon Maria ligo
cab taiji to ato, kom tunuñ pidei to ato.
- 20 Pon anandi shiwogo, kom adog Yamba ya kudi,
kom cogni taki wam pip m' yin kumgo ka
mezhi, uk m' cershi to yini.
- 21 Pon m' kwatgo po tidam parpadam
yangon lob bero iki, cumni keshi YESU, nam
keshi tam anawoten, di kutun adog ubi ta agom.

- 22 Pon m' kwatgo puru don ik canaŃ daŃjin
 23 teŃ-ca' ma Mose, yini ana yi watun Yerosolum,
 24 ka ka yin lii po AnaŃi-mu (uk cam balji ta
 25 teŃ-ca' ma Yamba, ka, Wa dob i wanam pip
 26 m' beł kama canaŃ tam AnaŃi-mu), tib ka ka
 27 yin un wamambid-ki, daŃjin teptam ta teŃ-ca'
 28 ma AnaŃi-mu, kan lambulim rap, kan bagadam
 29 rap, nom linei. Pon mo, mum dok ne ta
 30 Yerosolum, cumni Shimeon ; mu taiji na don-
 31 pidi, ponjin wab-Yamba, aŃ kandj wa ma reŃ
 32 ma Israel: tib Yibok m' CanaŃ ne iki.
 33 Otigo Yibok m' CanaŃ, ka, yi wa wezh
 34 murundum'm, kutun wezh Masiya AnaŃi-
 35 mum. Dam ta Yiboki yi keŃgo ma' Yamba:
 36 pon m' analai ana lauom ban Yesu, ka ka yin
 37 dondi' wam daŃjin teŃ-ca' ma mauo kan ya,
 38 yi pigu ta yari, paidi Yamba, pon ka,
 39 KaŃ lizh tul coboko koŃ shi, Pobi,
 40 DaŃjin cako ;
 41 Taki she-in meg mad-ki ma tamgo.
 42 Manj ka dongo ki id mim pip ;
 43 Wamaai-wa ki bala ma mi ma mana ma
 44 mana,
 45 A kwad tibi ma mugo Israel.
 46 Pon pobo mini ka nonni badaug tunuŃ ki
 47 ca' ma neŃzhi iki ; pon Shimeon pudgo dilu
 48 iyu, yi neŃgo ta nonni Maria, ka, Mo, lau ma
 49 lizhi cum ugur ka deŃ-ik ma mim keđim ta

- Israel; tib cum wamambondowim mu kwęł
 35 poki; o, tib shakam wa shit kaņeshim cumji;
 36 ka ka bal daņ-cam pon ta ag mim kędi. Pon
 manj orop ne, Anna, a ananezh-caba, ta lauo
 Panuel, ma cidam Aser (ta yagulugo tam kur
 cori, ta pi manj ta lau-orop cor mito pelu ka
 37 memi, tibi ta por podun cor kwiparpada shali
 cęrei), ta mundungon ma' Yamb' uim, ta cum
 ka puda a ni wabo, kom mund wamanjana,
 38 kom pudug dilu. Taki ta wana kęt taiji
 wado, ta koko Yamba, ya cęra ma iki mim pip
 39 ma mezh ki ap-ki Yerosolum. Dam m' yini
 tęgudugo wam pip m' daņjin tęk-ca' ma
 Anaņi-mu, yini shiwogo Galilaiia. wan mauom
 cumwo Nazaret.
- 40 Pon lauo kambini, yi yaigo tom, kaani
 kwatshin cin: togor Yamba ne iki.
- 41 Cor m' pip ta kęt paska analaini kan war
 42 Yerosolum. Pon m' cor kwalgo ta kini
 bwama shali rap, yin waugo. daņjin wa ma
 43 paskam mu kan ya: pon m' yini kwatgo po tidi,
 manj yini shiwon, lauom ban Yesu didigo to
 44 Yerosolum; pon analaini pongom: yini daņgo
 ka yi ta tal anamirgi, dam yini yago mirgi
 pudei dok; pon yini ba paridi ta tal anando-
 45 gorwo ka ananjerwo: pon m' yini wegum,
 46 yin shiwo Yerosolum, kom paridi. Pon m'
 wunog kumuņ yini wen ta ma' Yamba

- dizhi ta tal anaop-caba, yi ni kumon cab miyu
 47 tib kom maji powo. Kaag mim pip m' kungo
 yago ka curut ka cin mini ka tob-cab mini taki.
 48 Pon m' yin meigo, yimblaugo ŋai ; dam nonni
 ka pemo, Lauo, a naŋ m' ka yangon min uk
 shi ? mo noŋ, poko ka na komi pargo im belun.
 49 Pon yi ka pima, Ma paro ŋa naŋ ? ma pongom
 50 ka lok na de ya ta wa ma Pobo mino ? Pon
 51 yini lergo ka cam yi neɗaugom. Pon yi wari
 ka yini wai Nazaret ; yi ligo ini iyu : nono
 mini ligo ceram pip ta ato.
 52 Yesu ukgo kudniŋ cin ka kambo, ka
 lopnim Yamba ka mu longon yi.

- 3 AN ta cor m' Tiberio Kaisar shangon mai
 bwama shali powat, Pontio Pilato yago woteŋ
 mai ta Yudaia, Erode yago woteŋ mai
 Galilaia, malli Pilippo yago woteŋ mai il
 Ituraia ka Trakoniti, Lusania yago woteŋ mai
 2 Abilene, pon koŋtim Anna ka Kaiapa shangon
 mai ta woteŋ Yamba, ca' ma Yamba wana
 3 tam Yoane lauo Zakaria ta korok. Yi keŋgo
 kuŋun ilim pip ta po Yordane, aŋ tagon
 4 yubul kat-ili podun ub po shashilap ; uk m'
 balji ta takardam lizhin ca' ma Eŋsaia ananezh-
 caba, ka,

Dil anandagyom ta korok,

Ma don ok Anaŋi-mu,

Ya copshi kilok mini.

5 Wa kwazh po wulan m' pip,
 Wa dak pandim pip yel tili, ka pidim donor;
 Pidim wanzhi wa yaz copshi,
 Okom kobrok ya alakalak;

6 Tib kurum pip wa cib mad-ki ma tam
 Yamba.

7 Dam yi nego ta dugum-mum yag podok
 ka ka yi yubullu, yi ka, Cidam kurit, tagdaku
 8 non, ka ma weak ta bana ma waro? Dam
 ma ya wam po kat-ili, ma kut nezhi ta aku,
 ka, Mini na Abraam pomum : taki nan nezhi
 maga, Yamba pongo il lalin to pand shi cum
 9 Abraam. Tak termi kalambi ni lizhi po yar
 pidu : dam ka pid shila ma laim bwon'm, an
 10 kazhi ted ta wi. Pon dugum-mu majgo
 11 poni, ka, Dam mini ya naka? Dam yi toko
 ka pima, Mum ka shikal m' rap, m' un mum
 nim tanni; mum ka wamanjana, m' ya uk na
 12 taki. Anambizh-shanal wana ka ka yi yubullu
 taki, yini ka pemo, Maiop-caba, mini ya naka?
 13 Pon yi nego to yini, ka, Ma shag badim
 14 nengon magam. Tib ananjaga majgo poni, ka,
 Dam mamu, mini ya naka? Pon yi nego to
 yini, ka, Ma rei mum, ma ber caba kai ki
 mum; ma kwazh keku i kin wotengu.

15 Dam a ndaki mii kom mezh ki, mim pip
 tibi tunungo kaawo i Yoane, ka kwanan yi

- 16 Masiyæ; Yoane toko, yi ka pim pip, Na ni yubulgu ta am da; pon mum yogungo ka ponon ni wato, na pod pidi pet kodok tagnim:
- 17 yi wa yubulgu ta Yibok m' Canaṇ ka wi: wir minin ta yari, ka ka yi kat wa ki alakdaki cwat, ka ka yi kat sha-wa wan kandabni; pon ciboki yi wa ali wi kwatun nibom.
- 18 Dam yi yago kelun m' naim keddi taki,
19 badini yazh ceram bwon to mii; pon i Erode mai pulji tamni an ki Erodia, orop malli, ka
20 wamanjapyom pip m' Erode yago, dam yi lin ji ki nam pip taki, yi keru ub ta ma' lizh cobok.
- 21 Pon m' yubulgo mim pip, m' kwatgo po yubul Yesu taki, pon manj yi pun dilu,
22 kaniton apgo, pon Yibok m' Canaṇ yekna ini, danjin lo-ik, uk bagada, pon dilu pona ta kiton, ka, Ka Launo kibe ta ano; ino waigo ka na.
- 23 Dam Yesu manni, ma yi kutgo wotēn op-caba, cor minim kwalgo taki kwikunuu podgo, (dan cam mii neṇhi) yi lauo Yosep, ma Eli,
24 ma Mattat, ma Lewi, ma Melki, ma Yannai,
25 ma Yosep, ma Mattatia, ma Amo, ma Naom,
26 ma Esli, ma Naggai, ma Maat, ma Mattatia,
27 ma Shemein, ma Yosek, ma Yoda, ma Yoanan, ma Resa, ma Zorobabel, ma Shalatiel, ma Neri,
28 ma Melki, ma Addi, ma Kosam, ma Elmadam,

- 29 ma Er, ma Yesu, ma Eliezer, ma Yorim, ma
 30 Mattat, ma Lewi, ma Shumeon, ma Yuda, ma
 31 Yosep, ma Yonam, ma Eliakim, ma Melea,
 ma Menna, ma Mattata, ma Natam, ma
 32 Dawid, ma Yessai, ma Yobed, ma Bos, ma
 33 Shala, ma Nashon, ma Aminadab, ma Admin,
 34 ma Arni, ma Ebron, ma Pars, ma Yuda, ma
 Yakob, ma Isaak, ma Abraam, ma Tera, ma
 35 Nakor, ma Sheruk, ma Ragau, ma Palek, ma
 36 Eber, ma Shala, ma Kainam, ma Arpakshad,
 37 ma Shem, ma Noe, ma Lamek, ma Matusala,
 ma Enok, ma Yaret, ma Maleleel, ma Kainam,
 38 ma Eno, ma Shet, ma Adam, ma Yamba.

- 4 DAM Yesu, ini kwatshin Yibok m' Canan,
 shiigo ta Yordane, ba tukni ta korok Yibok,
 2 ba todi ini mai-bura tidi kwicerei. Yi shag
 wa pur taijim : pon m' kwatgo poki, kum ba
 3 yazhni. Pon mai-bura ka pemo, Kag Lauo
 4 Yamba, ne ka m' pand ji yat po. Pon Yesu
 toko poni, ka, A balji, ka, Mu kuru kom po
 5 dokdok'm. Pon yi tukgo yi wan toņ, yi oko
 shan-kwad maim pip m' ta ki-ili temtemi to
 6 yi. Dam mai-bura ka pemo, Na wa unug
 kelum ji pip to ka, ka kudim ta kabei : taki
 7 unan na ; pon kan lok unuki non, na uni. Dam
 kag ya wabo to pono, pip wa yaz miko.
 8 Yesu toko ka pemo, A balji, ka, Ka wab

AnaŃi-mu Yamb' miko, nom yi dok ka madi.

9 Pon yi tukgo yi wan Yerosolum, lii ta shikdik ki ma' Yamba, pon yi ka pemo, Kag

10 Lauo Yamba, uguk ta pi' shi: taki a balji, ka,
Yi wa nezhhi ta anawotenni cumgo, ka m'
pim koron kigo:

11 tibi,

Ta yarwo yini wa aduko,

Ka shodun manj ka nan yugo pandi.

12 Pon Yesu toko ka pemo, AŃ nezhhi, ka, Mog mag AnaŃi-mu Yamb' mikom.

13 Pon m' mai-bura tegudugo todim pip, yi abudugo ini ka Yesu, yag ta kotim nai.

14 Pon Yesu shiigo ta ponon Yibok, wan Galilaia: pon cera ma iki kwatgo pidi kuŃlun

15 il taiji. Yi opgo caba ta ma' kalatau miyu, ba cogi mim pip.

16 Pon yi wana Nazaret, pidim yi ilungon ka kambo: pon uk m' pip m' yi kan ya, yi kengo ma' kalatau puru shino, yi czerini ka ka

17 yi mad caba. Dam una yi takarda ananezh-caba Esaia. Yi apgo takarda, wen pidim

baljin, ka,

18 Yibok AnaŃi-mu ne ino,

Taki yi pamgo ino ka mon ya czeram bwon ta anaŃendi:

Yi wotungo ka mon tag tedog mim kerishi,
Ka mezh-pidi to anambugum,

Mon dęb i anarezo,

19 Mon tag cor togor Anani-mu.

20 Pon yi nashgo takarda, un anamezh-mana
pidei, dii' dizhi : pon she-i mim pip m' ta ma'

21 kalatau cibgo yi ruu. Pon yi yiko nezhhi to
yini, ka, Tem ji cam ban ta takarda poki

22 kwatgo ta kungu. Yini pip yago kol iki,
yini tunuŃgo ki ca' ma togor m' pon ta poni :

23 dam yini ka, Shi lauo Yosep'm ? Dam yi ka
pima, Mani ma wa nezh cam danjin wa ji to

na, Anandau, don iko ya tom : ka naŃ m' mini
kungo ka a yazhi ta Kaparnaum, ka ya niŃi

24 taki ta ili mikom cumgo. Pon yi ka, Kwuli
naŃ nezhhi maga, Ananezh-caba nom pizhi ta

25 ili minim cumni nim. Pon cam bwoŃ naŃ
nezhhi maga, Da puru Elia, manj kaŃiton

numjin cori kunuŃ ka ter paindi poki, koŃtim
kum m' tada yangon ta ki-ilim pip, orop

26 kwoloti ne keđi ta Israel ; pon kaigo tul Elia
wan tamwom kam dok, wan nom Sharepta

dok, ta ili Shidon, tam manj crop kwoloti.

27 Tib auawalim keđi ne ta Israel puru Elisaio
ananezh-caba ; pon dongo i mum ta talwo

kazakazak'm, nom Naiman dok mu ma Shuria.

28 Pon manj yini kumon cab taiji ta ma' kalatau,
29 iyu pip yan kom bana ; dam yini ilugo, yini
kaigo yi ta mana wan tam, yini tuki wan
poyob pandim mana miyu laljin ki, ka ka yin

- 30 dagi ted til biyu. Pon yi kobini ta birei wanni.
- 31 Yi wai Kaparnaum, ma' Galilaiam dok.
Pon puru shino yi ba op caba yini : yimblaugo
ka op-caba mini ; taki caba mini na kelum.
- 33 Pon ta ma' kalatau mum dok m' na yibok
buram ka pugut ne ; yi tako caba ba tamatama,
- 34 yi ka, A ! mini ya nan ka na, Yesu Lauo
Nazaret ? ka wana kebmu ? kan ga non n'
- 35 ponko, Mum Iki Canan ma Yamba. Pon
Yesu pulgo iki, yi ka, Oizh yo, podo iki.
Dam m' bur dako yi ted tili ta talei, ta poduto
- 36 iki, shapudugo mu waim. Yimblaugo pip,
dam yini yago caba api, yin ka, Ca' shi nan ?
taki yi op buram ka pugut ta kelum ka ponon,
- 37 podau. Dam cera ma iki watgo kwadun pid
kunlun il taiji,
- 38 Pon yi ilugo ta ma' kalatau, keni' kama'
Shimon. Pon i nene Shimon kom rezo, wi
- 39 ka pada ; yini yag shilu tam Yesu kido. Pon
yi cergo tumini ki, yi pulgo pada ; poduto iki :
pon temtemi ta ilugo, ba yazh wa to yini.
- 40 Ta ugur puda mim pip m' na anambada
tun pada ma iyu kedi katto yini watun tamni ;
pon yi ligo yari iyu pip, dongo iyu ya tom.
- 41 Tib buram kedi podgo i mim kedi, yini tako
caba ba, ka, Ka Lauo Yamba. Yi pulgo iyu,
yi ungo yini ka ne cabam, taki yini pongo yi
Masiya.

42 Pid dargo, yi podgo tam wai pidim ka
 korok: pon dugum-mu ba pari, wana tamni,
 43 yiniñ par shiñni, ka wanni tamwom. Pon yi
 ka pima, Lok na de ya çeram bwon ma shan-
 kwad Yamba to manam nai tibi: taki
 wotungon ki taiji.

44 Badini tagyo ta ma' kalatau Galilaia.

5 Pon manj dugum-mu shiñukun yi, kan kumon
 ca' ma Yamba, yi ni çershi po pal Gennesaret;
 2 yi men inj rap çerzirzhi po pali: pon anayip-
 çogolo podgo bano ta kabei, nom pod shawo.
 3 Pon yi kengo kañjim dok, a ma Shimon, yi
 yago shilu ka m' pem mund potam ka kogun
 kaam. Yi dii' dizhi pon ta kañji ba op caba to
 4 dugum-mu. Pon m' yi shingo ta çera, yi nego
 to Shimon, ka, Kogun pidim cori, ka pon ma yel
 5 shagu ka keñor wa. Pon Shimon toko, ka,
 Pobi, mini opgo korma cum kwadun pip, yik
 6 wam: pon ki caba miko, na wa yel sha. Pon
 m' yini yag taiji, yini kergo dugum çogolom
 7 keði; dam sha miyu ba dwato; pon yini laugo
 apwom ta injim dok, ka m' pim wato ukwo.
 Pon yini wana, yini kenggo po inj pip rap,
 8 dam yin ba yeğ tul am. Pon Shimon Petro,
 ma yi megu, uku tondo Yesu, yi ka, Wako
 tamno; taki na mum nom shashilap, Anani-mu.
 9 Taki yimblig, pip ka mim pip ma tamni, ka

- 10 keṇor cogolom ban yini keṇora; uk ma taki
tam Yakobo ka Yoane, lalin Zebedαιο, mim
kalgo woteṇ ka Shimon. Pon Yesu neḡo to
Shimon, ka, Mog ya shom; dam ji ka wa yip
11 mii. Pon m' yini katna injwo wan potam,
yin mund pip an pini.
- 12 Manj yi ta bir manam dok, mo non, mum
dok iki kom wali: pon m' yi meg Yesu, yi
bulgo she-ini tili, yi paidi, ka, Anaṇi-mu, kag
loko, pidim ka wanu don ino ya kazak a ne.
13 Dam yi culgo yari, lagmun iki, ka, Na loko;
ik ya kazak. Pon temtemi wali kwatudugo
14 iki. Pon yi nedigo, ka m' pem ne mum: ka
wako dama, bal iko to anandon-Yamba, un
wa ta ki tedog pugut ma iko, danjin cabam
15 Mose opungon, ta ki kol cum anambena. Pon
ceṇa ma iki ukgo kuto kwatgo pidi: dam
dugum-mum keḍi kalla, ka ka yin kum caba,
16 tib ka pada ma iyu kwadi. Pon yi boshi
korok, kan pun dilu.
- 17 M' pon temi pur taiji, badini op caba;
Parisaio ka mi ma op tek-cam da ne dizhi
agi, min podgo ta manam pip ma Galilaia ka
Yudaia ka Yerosolum: ponon Yamba tamni
18 kan pudun pada. Pon mo, mii atun mum dok
m' kido to ki inji: yini pargo adoki wan kaṇabi,
19 ka lii poni. Taki yini wegu pidim yini wanu
adoki wan kaṇabim, taki dugum-mu, yini

- ambau kimana, tetun yi pip ka lainji ta bwa
 20 kimana, ta talei po Yesu. Pon m' yi megu
 lizh-kibi ma tamwo, yi ka, Mu, an ub po
 21 shashilapgo ka na. Pon anandakarda ka
 Parisaio ba danidi, ka, Mu ma nezh shald
 Yamb' ma a non? Dom ub po shashilap non,
 22 kom Yamb' dok' m? Pon m' Yesu megu
 dan-caba ma tamwo, yi toko ka pima, An ki
 23 nan m' ma danun caba ta aku? Manj bwon
 yoko njila, ne na, An ub po shashilapgo ka na ;
 24 ya ne na, Ilu ya mirgi? Pon na ka ma kan
 pono Lauo mu ka kelum ta ki-ilim kan ub po
 shashilap (yi nego ta ananido, ka), Nan nezh
 25 ka, Ilu, ad lainjgo, wak kanabgo. Pon temtemi
 yi ilugo ta iyu, ili wam ban yi tishin, wai manni,
 26 kom cog Yamba. Pon kaag mim pip yan
 curutcurut, dam yin coko Yamba; iyu yan
 gom sho, yini ka, Min meg wam dot temi.
- 27 Ma ideipotit' tam, yi cibgo anambizh-shanal
 m' dok, cumi Lewi, ni dizhi pidi pizh shanal,
 28 yi nego ta yi, ka, At pino. Dam yi mundgo
 wam pip, ilu an pini.
- 29 Pon Lewi dongo to yi wamanjanam kudi
 ta manni: dugum anambizh-shanal ka mim
 30 naim kedim dizhi ag wamanjana a ne. Dam
 Parisaio ka anandakard miyu algo bana i
 anaani, yiui ka, Ta ki nan ma shan wa ka ezh
 31 wa ka anambizh-shanal ka ananjashilap? Pon

Yesu toko ka pima, Anandom paig da
 32 anandaum; kom anambada. Na wana tagon
 kat-ili anandon-pidim, an ananjashilap.

33 Pon yini ka pemo, Anaag Yoane an mund
 wamanjana kwarkwat, tib yini pudug dilu;
 uk ma tibi tam mi ma Parisaio; pon miko ni
 34 shan wa ka ezh wa. Pon Yesu ka pima, Manj
 wanam lara ni tanwo, kwanan apni mund
 35 wamanjana? Puru ma poto, pon ma ad
 wanam lara ma tanwo, yini wa mund waman-
 36 jana pur taiji pono. Tib yi nego to yini cabam
 danjin wa, ka: Mu dwad kwal landam lara lii
 i landam manshim; ka yago, yi wa dwad manj
 lara, tib kwal manj lara lok api ka manjakim.
 37 Tib mu yel winem lara ta lutum manshim; ka
 yago, winem lara wa tolul luti, yiptuto, tib luti
 38 wa shapto. Pon da yel winem lara ta lutum lara.
 39 Tib mun eg winem manshi loko nam laram;
 taki yi ka, Manjaki kon.

6 Pon puru shino yi ni mirgi ta bir yaiyam ka
 cau; anaani ba ced cedaki, badau pori ta yarwo,
 2 kan edi. Pon big Parisaio yago caba, ka, Ta
 ki nan ma yazh wam mu yazhi puru shinom?
 3 Yesu toko powo, ka, Ma cibgo ta takardam ya,
 wam Dawid yago, manj yi ka kum, tib mi ma
 4 tamni; ka yi kengo ma' Yamba, yi katgo pom
 tershi po Yamba, sha, tib uni mi ma tamni;

- wam mu sham, nom anandon-Yamb' dowo ?
- 5 Dam yi ka pima, Lauo mu anaŃi puru shino.
- 6 Puru shinom ƚai podna, yi kengo ma' kalatau, ba op caba : mum dok ne ta pi' taiji,
- 7 pon yarim tom arshi. Pon anandakarda ka Parisaio ni cibni, ka kan yi pud pada puru shino ; yini ka ka yin we pidi lizh caba iki.
- 8 Pon yi pongo daŃ-caba ma iyu ; yi nego to mum yari arshi, ka, Ilu, ceŃruk ta talei. Dam
- 9 yi ilu ceŃi' ceŃshi. Pon Yesu ka pima, NaŃ maj poku, Don-pidi mu ya puru shino, ya
- 10 keŃ-pidi ? madi ki mu ya shapti mu ? Yi yago cibi kuŃun anamben pip, pon yi nego to yi, ka, Culd yargo. Yi yago uk ma : pon yari yatgo
- 11 koŃ. Pon iyu yag kom bana tamatama ; dam yini shimbgo powoŃ ki wam yini wa yazhi i Yesu.
- 12 Pon pur taiji yi waigo kambandi pudug dilu ; yi kwatgo cum pip ta pudug dilu tam
- 13 Yamba. Pid dargo, pon yi doko anaani ; yi tembudugo ta talwo bwama shali rap, tib
- 14 yi keŃ cumwo anawoten : Shimon m' yi keŃ cumi Petro taŃi, ka Andrea malli, ka Yakobo
- 15 ka Yoane, ka Pilippo ka Bartolomaio, ka Mattia ka Toma, ka Yakobo lauo Alpaio, ka
- 16 Shimon, mum cumi keŃshi Zhelote, ka Yuda lauo Yakobo, ka Yuda Iskariote, mum yag
- 17 ananjogoi-mu ; yi yeŃgo ka yini, ceŃrini pidim

- lalash, tib dugum anambinim kedi, ka dugum-
 mum wana ta ilim pip ma Yudaia ka
 Yerosolum, ka il Turo ka Shidon, poki pushin
 po pali, mim wana kumon caba mini, tib ka
 18 ka iyu ya tom ka pada ma iyu; pon dongo
 mim reigo po buram ka pugut ya tom.
 19 Dam dugum-mum pip ba par lagum iki; taki
 ponon ni podok ini, kan donun iyu pip ya tom.
 20 Yi ilugo she-ini cibun anaani, pon yi ka,
 Paliñ ma anañendi: taki shan-kwad Yamba
 21 miku. Paliñ mam agi ka kum shi: taki aku
 wa yaz kwiñ. Paliñ ma ma wuzhi shi: taki
 22 ma wa worworo. Manj mii wanu shingu,
 manj yini wanu abudugu, ka shaldgu, ka dak
 cumgu uka ta wam deşha, taki Lauo mu, ma
 23 paliñ. Ma ya ka waiz-ik pur taiji, beł
 tori: taki, mo noñ, wai ma ya tamgu a ked ta
 kitoñ; taki nom powo yago uk ma i ananezh-
 24 caba. Ya mam ka kwada! taki ma pigu wam
 25 rengo kaaku. Ya mam agi kwiñ shi! taki
 kum wa yazhgu. Ya ma ma woro shi! taki
 26 ma wa shigini tib ma wa wuzhi. Dimin mim
 pip ne caba iku koñ, ya maga! taki nom powo
 yago uk ma i ananezh-cabam kom pelim.
 27 Pon nañ nezhhi maga ma kumoni, Ma amud
 28 anawezhgum, ub koñ ta ki mi ma shingu, ma
 cog mi ma ezh korok iku, pud dilu i mi ma
 29 shaldgu. Mu ma pal shelañwalgom dok un

- okosh dok tibi ; mu ma ad obakgo, mog kwato
 30 shikalgom tibi. Ka non ya shilu tamgo,
 kwando ; pon tam mu ma ad kingo mog shilu
 31 pidim. Tib danjin wam ma loko mii yadaku,
 32 tib ma ya uk ma yini. Tib ka ma amud mi
 ma amudugu, wam ma nan we nan? an ki
 33 tak ananjashilap amdi mi ma amudwo. Tib ka
 ma ub kon ta ki mi ma ub kon kigu, wam ma
 nan we nan? an ki tak ananjashilap ni yazh
 34 taiji. Tib ka ma un cakcaki to mim ma lingon
 keku, ka, ma wa pizhi tamwo, wam na nan we
 nan? tak ananjashilap ni unug cakcaki to
 ananjashilap, ka ka yin pii pidei nam
 35 poapi. Ma amud anawezhgum dama, ub kon
 ta kiwo, un cakcaki, ma ya kaak rap'm ; wai ma
 tangu wa yaz kudi, tib ma wa yaz lalin Canan
 Tamatama : taki yi bok ka ananot-tain ka
 36 ananjashilap. Ya ka dol ta aku, danjin Pobo
 37 mikum ka dol m' ta ani. Tib ma shid cabam,
 pon manku wa shidgu cabam : ma bel bad
 kelum'm, pon manku wa bel bad kelum ikum :
 38 ma tedo, pon wa tedoku : ma unu, pon wa
 unuki maga ; danji kon, shinji, yagishi,
 cududu, yini wa unuki poshingu. Dan-wam
 ma dango, a ndash ma wa dan mag takin.
 39 Pon yi nego to yini cabam danjin wa, ka,
 Kwanan anambugum dom tuk anambugum ?
 40 yini pip rap wa ukru ta bwam ? Ananjiw-
 wa yok mu ma op caba yim : pon dimin ka yi

- kwatgo cini yi yago uk mu ma op caba yi.
- 41 Dam aŃ ki naŃ m' ka cib lacibok m' ta she-i malgo, pon ka ni yimb pidum ta she-i
- 42 mankom ? A Ńaka, kan manko ka cib pidum ta she-i mankom, pidim ka yan caba ka malgo, ka, Mali, din pud lacibok m' ta she-iko, a Ńe ? Anayokul-caba, pud pid ta she-ikom cumgo tẽmin, ka pon ka wa wezhi koŃ yago lob
- 43 pudug lacibok m' ta she-i malgo. Pidum koŃ manj lai laim deŃsha nim ; tib pidum deŃsha
- 44 manji lai laim bwoŃ nim. Pidum pip kom pidum kan poni laiwom cumwo. Taki mu ni yuk tuzhi ta awim, tib yini ni yuk wulit ta
- 45 awi mum. Mum koŃ ni pudug wam koŃ ta waim koŃ kaljin ta ani ; pon ananjapyo ni pudug shapyo ta wamanjapyom kalji : taki ponii cẽra tam nogyom ta ani.
- 46 Tib aŃ ki naŃ ma dobnõ Anani-mu, Anani-mu, pon ma yazh wam na ŃeŃhim ?
- 47 Ka mu mala wat tamno, ka yi ni kumon caba mino, ka yi ni yazhi wai, na wa opi maga wam
- 48 yi daŃun : yi uk mu ma lal mana, yi upgo bwa, wan pidim cori, yi tub tulei ki pandi : pon m' am yag bil, am ma kaio mal i man taiji, pon
- 49 ta dom yagidim : taki ta lalji koŃ. Pon mum kumgo, ka yi yago waim, a uk mum lalog mana ki bogzhi kwat ka tub-tulei ; am ma kaio malgo kamei, pon tẽmtẽmi ribgo ; dam kebo ma tam man taiji kiro.

7 MA yi kwatgo po nezh cab manni ta kum dugum-mu, yi kengo Kaparnaum.

- 2 Pon cobok kenturion m' dok, kibe ta ani,
 3 na pada, ba pod murundum. Pon m' yi kungo cer Yesu, yi wodgo mim kudi ma ma' Yudaia wan tamni, aḡ maj poni ka m' pem
 4 wat mad ki launi. Mauo, m' kengog tam Yesu, ba kukli, yini ka, Yi podgo pidi ma ga yan
 5 taiji yi ; taki kib mamu ne ta ani, tib manni yi
 6 laldamgo ma' kalatau mimu. Pon Yesu yago mirgi ka yini. Pon m' yi podgo pidim tal ka manam, kenturion kaigo tul ananjerrri, ka, Anani-mu, mog yad bandiom ; taki na podgo
 7 pidi ma ga ken kamannom : tibi na yago nezhi na na podgo pidi mizh tamgom : ka ne cam dok,
 8 pon wa don i launo ya tom. Taki na tibi na mum kutshin tul kelum, tib na na ananjaga tamno : pon na ne ta mu ma, na, Wako, pon yi wanni ; pon ta mum nai na, Wato, pon yi wato ; tib ta cobogno na, Ya wa taiji, pon yi ya.
 9 Pon m' Yesu kungo cab taiji, yi tunungo caba ki mendam, yi penurugo ini, ne to dugum-mu ma adog pini, ka, Naḡ nezhi maga, Pip ka tam
 10 Israel din weg lizh-kib uk shim. Pon mim ban wona shiwogo mana wa wen lauo yag tom.
 11 Corgo, pon yi wargo manam dok cumi keshi Nain ; anaani yago mirgi ka yi, ka
 12 dugum-mum keddi. Pon m' yi ba pod pokar

- mana, mo, kom adog mum mushi, lauom nom
 yi dokdok tam nonni, baitam orop kwoloti :
- 13 tib dugum-mu ma mana keđ ka nda. Pon
 Anaņi-mu megu ta, ini bełgo ka nda, dam yi
- 14 neđo to ta, ka, Mozh ya wuzhim. Yi wargo
 ru, pon yi lagungo inji: pon anambwumi
 ceŗau ceŗshi. Pon yi ka, Anaņwatak, naņ
- 15 neđhi ka, Ilu. Pon mum ban mushi ilugo
 dii' dizhi, ba neđh caba. Pon yi ungo yi to
- 16 nonni. Dam sho kutgo mim pip: pon yini
 coko Yamba, yini ka, Ananeđzh-cabam kudi illa
 ta talmu: tibi, Yamba wana diu ka muni.
- 17 Ceŗ taiji ma iki watgo, kwadun il Yudaiam
 pip, kuņlun ilim kursh ru.
- 18 Pon anaag Yoane ceŗgo wa taijim pip to yi.
- 19 Pon Yoane doko anaanim rap watun tamni,
 kain tulei wan tam Anaņi-mu, ka, Ka mu ma
- 20 waro, ya mini mezh ki mum ņai? Pon m'
 mim bano wana tamni, yini ka, Yoane
 Anayubul-mu wotango watun tamgo, ka, Ka
 mu ma waro, ya mini mezh ki mum ņai ya?
- 21 Koť taiji yi dongo i mim keđi, pudgo pada
 ma iyu ka wa ma kwat mu ka bur shapyo;
 tib ta mim keđi kom pugum yi ungo mezh-
- 22 pidi. Dam yi toko, yi neđ ta yini, ka. Ma
 waku, ceŗo Yoane wam ma megu ka kumoni;
 anambugum ni mezh pidi, anaņido a ni mizhi,
 i anawali potshi, tib anaņend-kuma ni kumon

caba, a ni ilu mim mushi, a ni yazh cęram
23 bwoŃ to ananędi. Tib kan noŃ we shaldo
ka ugur to cunnom, yi paliŃ.

24 Pon manj anawotęn Yoane lingon mirgi, yi
ba cęra ma i Yoane ta dugum-mu, yi ka, Ma
podaku wan kanorokuŃ cib naŃ? bada ma
25 yagidi ibat o? Ma podakuŃ mezh naŃ dama?
Mum iki shitshin landam bok o? Mo, mim
iyu shitshin landam kwatin ka ananwadam
26 inin aŃ ma' anamai. Ma podakuŃ mezh naŃ
dama? ananęzh-cab ya? O, naŃ nezhhi maga.
27 yi yoko ananęzh-caba tamatama. Ma yim
balungon caba iki, ka,

Mo, naŃ wot anawotęnno to ki idgo.

Mu ma wa don ęk miko poko.

28 NaŃ nezhhi maga, Ta tal mim laigo orop, mun
yok Yoane nim: pon mum lakidau ta shan-
29 kwad Yamba yoko yi. Dam mim pip, m' yini
kumgo, pip ka anambizh-shanęl. adgo Yamba
yan anandon-pidi, taki yublaugon yubul
30 Yoane. Pon Parisaio ka mi ma op tek-cam
da tedgo kai to cumwo ca' ma Yamba, taki
31 yublaugo yim. Dam naŃ m' na wanu daŃ
32 pud-mu ma mima, tib yini uk naŃ? Yini uk
lalin m' dizhi ta loma, kom dobyu api; mi ma
nezhhi, ka, Mini pedgo lira maga, pon ma yag
kollom; mini yago luli, pon ma yag wuzhim.
33 Taki Yoane Anayubul-mu wana kom shan
pom kom ęzh winem; pon ma ka, Bura ne iki.

- 34 Lauo mu wana, kom shan wa kom ezh wa ;
 pon ma ka, Mo, anandelo, anaesh-wine, eç
 35 anambizh-shanal ka ananjashilap ! Pon lalin
 cin m' pip adgo ta yan anandon-pidi.
- 36 Pon Parisaiom dok loko uka yi da sha wa
 ka yi. Dam yi kenog ma' Parisaio, yi yan
 37 diu ag wamanjana. Pon mo, manj orop ma
 mana, a ananjashilap ; mad pongo ka yi ni
 38 tod yelam m' liñliñ, ta eçgo ta pi, pidim ka
 yuni, kom wuzhi, baduto dol yuni am she-ito,
 pon ta pami ok kido, ad poto cublun yuni,
 39 pagun yelami. Dam m' Parisaiom ban tak kiui
 megu, yi daŋgo caba ta ani, yi ka, Mu zhi de
 ya ananezh-caba, taki orop ma ni lagum iki,
 ka nda non, kan orop m' kaka, yi da poni, ka,
 40 a ananjashilap. Dam Yesu toko ka pemo,
 Shimon, na na cabam na wa nezhhi ka. Pon
 41 yi ka, Maiop-caba, ne. Mum unog eugud-wa,
 yi na anaobim rap : ma ka ob shilei won
 42 powat, ma kwipowat. Taki wa ma aŋi ma
 tanwo nini, yi ubudugo poki yinim pip rap.
 43 Mu ma wa amudni yok ani njila ? Shimon
 toko, ka, Naŋ daŋi mum yi ungon po aŋom
 kudi tamatama. Pon yi ka pemo, Ka daŋgo
 44 lop. Yi peñurugo ini un orop m' bano, yi ne ta
 Shimon, ka, Kaŋ mezh orop zhi ? Na kena
 kamango, ka undungo am ma war yunom :

mito ta dolgo yuno to am she-ito, yidi ok kido.
 45 Ka yadungo cublum: mito yarim mon
 kędungon, di da dwadgo kandal cubul yunom.
 46 Ka pamgo kinon yelam'm: mito ta pamgo
 47 yuno yelam m' lipliń. An ki taiji nań neźhi
 ka, An ub po shashilap mitom kędi; taki ta ńa
 amdom kędi: mum po wam lakidau ushin, an
 48 amdom lakidau. Pon yi ka pazhi, An ub po
 49 shashilapji. Pon mim digo ag wamanjana ka
 yi ba dań caba ta awo, ka, Mu ma ub po
 50 shashilap shi non? Pon yi nego ta orop m'
 bano, ka, Lizh-kibi ma tamji madog kiji; war
 koń bu.

- 8 WUNGO yi yago shana ta bir manam kursh
 kudi ka manam kursh katshi, kom tagyo kan
 yan cęram bwoń shan-kwad Yamba; mim
 2 bwama shali rap tamni, pip ka mim orop m'
 iyu donji ka bur shapyo ka pada: Maria, cumi
 kęshi Magdalene, a manj buram pelu pongon
 3 ito, ka Yoana, orop Kuza, ananabur Erode,
 ka Shusanna, ka mim ńaim kędim kwandgo
 kinwo to yini.
 4 Pon m' dugum-mum kędi kalgo, tib mim
 pon ta manam pip watun tamni, yi yago caba
 5 yini danjin wa, yi ka: Ananjwad wa waigo
 shwad shalli: yi ba shwadi, pon bigi uku ta
 kiloko; kan ladi yu, pon yidim ta kitoń shago.

- 6 Pon bigi uku ki pandi; ta porra, pon aruto
 7 taki ta ɲa am'm. Pon bigi uku ta bir awi;
 8 pon awi kambgo iapi shipti. Pon bigi uku
 ta ilim koɲ, kambuto, laigo dibi won. Yi ba
 nezh cab taiji, yi tako, ka, Mum ka kumam
 kan kumon caba, dim kumo.
- 9 Anaani majgo poni, ba par pidi cabam
 10 danjin wa. Pon yi ka, A ni unug pondo tuk
 ca' ma shan-kwad Yamba to maga: pon ta
 big mii, nom cabam danjin wa; ka ka tak
 mezhi, yini mezhim, ka tak kumoni yini
 11 leɣim. Shi nda cabam ban danjin wa: Shali
 12 nda cab Yamba. Ma ta kilokɔ a yinim
 kumgo; mai-bura wato pono, pud cabi ta awo,
 ka ka yini li keɣom dam wa mad kiwon.
- 13 Ma ki pandi a yini, dimin yini kumgo, yini
 pi cabiɲ waiz-ik; taiji ka yarim, yiniɲ coru ta
 14 lizh-kibi, pon koɲ todi yini dwadun ki. Manj
 ugudugo ta bir awi, shi yinim kumgo, yin ba
 kuru miyu, pon a ni shipudwo bam-wa, ka
 kwada ka wa ma ndund ik ma kur shi, dam
 15 yini nag ka laim. Pon ma ta ilim koɲ, a
 yini, kan dimin ka yini kumgo cabi, yini kut
 kwiɲ ta kibim lop, bwon, yini omjau yaz ka
 lai kibeɲ keɣshi.
- 16 Tib mum lambgo wamalizh-wi tuki lalam,
 lii tul pidindidam; dam yi liiɲ ki cakdaki, ka
 17 ka mi ma keɣdu we wi. Aɲ ki wam poyo

- ma wa yaz tatamdám'm nim; tib wam tukshi
 ma wa pondowim nim, ta wa yaz tatamdám.
- 18 Dam ma kan pon pidim ma kumon caba: taki
 kan non ña wa, wa unug wa yi; pon kan non
 ña wam, wam yi daugo ka ne tamni wa adoki.
- 19 Pon nonni ka anamalli wato tamni, pon
 20 yini domog ken tamnim an ki dugum-mu. Ba
 ceni yi, ka, Nongo ka anamalgo ni cenirzhi ta
 21 tam, kom par mezhgo. Pon yi toko ka pima,
 Nonno ka anamallo a mi ma kumon ca' ma
 Yamba, ya wai.
- 22 M' pon temi pur taiji, yi doni ini kengo
 kainji, pip ka anaani; pon yi ka pima, Di min
 belam ta pali wan okshu: dam yini kutgo
 23 mirgi. Pon manj yini yan mirgi, itida adigo:
 pon ibat m' tada yektun ki pali; am ba yaz
 24 pash ka yini, murundum ba yazhwo. Dam
 yini kengo tam Yesu, pigidi, ka, Pobi, pobi,
 minin cogyo. Pon yi tora, yi pulgo ibat ka
 25 ban am: dam yini yan ribi, pidi yan yo. Pon
 yi ka pima, Njo lizh-kibi ma tangú? Dam
 yini tunungo, sho ne, yini yago caba api, ka,
 Dam mu zhi non, an ki tak ibat ka am yi opi,
 pon yini lok poni ?
- 26 Dam yini podgo il mi ma Gerasa ma ki id
 27 Galilaia. Pon m' yi podgo tam, mum ka
 bura ma inim podgo ta mana shimbgo ka yi;
 milgo di 'i tedgo landa inim, tib digo ta

- 28 kabim, nom ki-puri. Ma yi megu Yesu, yi
belgo luli, yi ugi poni, pon yi nego cam ba,
ka, Na ya nan ka na, Yesu, Lauo Yambam
CanaŃ Tamatama? Nan wabgo, mog reinom.
- 29 Taki yi ba nezh buram ka pugut, ka m' pazh
poduto i mu taiji. Taki kwarkwat ta kan
kuti: mii mezhi mezhi, ini kershin yanli, tobzhi
wa; pon yi kan dwad wam kershin yi, bur kan
- 30 tenli wan kanorok. Dam Yesu majgo poni,
ka, Cumgo nan? Pon yi ka, Wonwon; taki
- 31 buram keddi kenog ini. Dam anambena paidi,
32 ka m' pem ne ka yini war kanjerim. Dam
dugum kwambani keddi ni ed wa kambandi:
yini paidi ka m' pem undau oko kan yin ken
- 33 iyu. Dam yi umi yini. Pon bura podau i
mun bano, kenau i kwambani: dam dugmi
yago wo ka kaio wan ra kambali, cektun.
- 34 Pon m' anandi megu wam yago, yini weau,
35 wa cer ta bir mana ka pidim ka korok. Pon
wargo wau mezh wam yago; yini wana tam
Yesu, wen mum bur podaugo ini, ni dizhi
pidim ka yu Yesu, iki teshin landa, kanibi
- 36 bwon: dam ba sho. Pon anamezhi cergo pidi
37 mad ki anambura to yini. Dam mim pip m'
po ili pushin il mi ma Gerasa paidi, ka m' pem
di wannu tamwo; taki iyu yag nom shom tada:
- 38 dam yi kengo kainji. shini. Pon mum bur
podaugo ini pudgo dilu tamui ka ka yi dii' ka

39 pemo: pon yi ligo tulei, yi ka, Shik mango, ka tepud wam kudim Yamb' yaduko. Pon yi waigo kambir manam pip, badini tagon wam kudim Yesu yadigo.

40 Ta shizom Yesu shidungon, dugum-mu lokon tamatama; taki yini pip ni mezh kini.

41 Pon mo, mum dok wana, cumi Yaïro, yi mai ma' kalatau: yi uku po yu Yesu, ba paidi ka

42 m' pem ken kamanni; taki yi na lauom orop, kom da, cor mitom kwalgo taki bwama shali rap podgo, baitam kom murundum. Pon ta mirgim yi wannin, dugum-mu margo yi.

43 Pon manj orop podok tom ma ito ne cori yag bwama shali rap, manj shago wamanurtom pip to ki anandau, pon pidi don ito ni tamwom,

44 ta wana pi, pon ta lagumgo band-tul landni:

45 pon temtemi podok tom ma ito wizgo. Pon Yesu ka, A non m' lagumgo ino? Pon m'

46 mim pip shingo poki, Petro ka, Pobi, dugum-mu ni ombulugo, kom shinko. Dam Yesu ka,

47 Anawai lagumgo ino; taki na megu na ponon podudugo ino. Pon m' orop pongo ito

48 tukshim, ta wana, ito kom konon, ta uku poni ba ceni ta i mim pip tul m' ta lagmungon iki,

49 ka tul m' donungon it temtemi. Pon yi ka pazhi, Lauo, lizh-kibi ma tamji madgo kiji; war kon bu.

49 Manj yi yan caba, di kwatgom, mum dok

wana ta ma' mai ma' kalatau, yi ka, Laugo mudgo; dam mog pish po Anaop-cabam.

- 50 Yesu kumgo, dam yi toko poni, ka, Mog ya
 51 shom: li gom keko, wa mad kid pono. Pon
 m' yi podgo mana, yi ungo mu keni ka yim,
 nom Petro, ka Yoane, ka Yakobo, ka pobo
 52 lau-orop ka nondo. An wuzh pip, an
 shigindo: pon yi ka, Ma ya wuzhim; an ki ta
 53 mushim, an tida. Pon yini worgo yi
 54 dadsha, taki yini pongo ta mushi. Manni yi
 kuti yari, yi yago dobyu, ka, Lau-orop, ilu.
 55 Dam cirundo shina, ta il temtemi: pon yi
 56 nego ka m' un wa pazh sha. Yimbulugo
 analaido: pon yi ka m' pim ne wam yago mum.

- 9 Yi doko mim bwama shali rap kali iapi, pon
 yi ungo to yini ponon ka kelum ki buram pip,
 2 tib ka ka yin pud pada. Pon yi wodgo yini,
 ka m' pim tag shan-kwad Yamba, m' pim don
 3 i mu. Yi nego to yini, ka, Ma ad wa ta ki
 mirgkum, ka ala, ka lutu, ka po, ka shanal;
 4 ma ya ka shikal m' rap'm. Pon ka taki ma
 ken man jila, ma dik pi' taiji, pon ma ya ma
 5 ili pi' taiji. Ka taki tika wa pizhgum, dam
 m' ma ili ta man taiji, ma yid kalau ta yugu
 6 taki kol ma ya iyu. Dam yini ligo mirgi,
 yini batgo ki mana, kan yan ceram bwon, kom
 don i mu ta pidim pip.

- 7 Dam mai Erode kumgo çer wam pip m' yago: yi tunungo ki tamatama, taki an nezhi
- 8 big mu, ka, Yoane ilugo ta murundum; pon ma bigi, ka, Elia cugudna; ma bigi, ka, big
- 9 ananezh-cabam dok m' da aidigo. Pon Erode ka, Na kabgo ki Yoane: pon mum nan kumon cera uk ma iki shi non? Dam yi pargo mezhi.
- 10 Anawoten, m' yin shina, tepudugo to yi wam pip m' yini yago. Pon yi katgo yini, wan pidim doto wai manam dok cumi keshi
- 11 Betsaida. Pon dugum-mu, kom pondowi, wauon adog pini: yi lokoñ tamatama, pon yi yago ca' ma shan-kwad Yamba to yini, tib mim iyu loko don doni yi dongo ya tom.
- 12 Pud ka kwado; pon mim bwama shali rap wana, yini nego to yi, ka, Li tul dugum-mu, ka yin war mana ka manam ka korok kuñuljin mini, ka titau, ka we wamanjana: taki
- 13 minin pidim wiwi. Pon yi nego to yini, ka, Uni'maga wam yini sha. Pon yini ka, Ka tak mini wari pad wamanjana to cum dugum-mum pip zhim, a nom kwakshak m' powat ka
- 14 cogolom rap, wam nai nim, tammu. Taki tak mim won kwipowat yini podgo. Dam yi nego to anaani, ka M' didau dizhi kwatulji,
- 15 poapi kwipowat kwipowat. Dam yini yago
- 16 uk shi, yini ligo pip pidindiu. Pon yi ili

- kwakshak m' powat ka cogolom rap, yi yago
 cib ta kitoṅ, paidi, shiṅli; yi uni anaani, ka m'
 17 pim tēro po dugum-mu. Dam yini shago,
 kaawom pip yan kwikwigin: pan katgo big
 shilakim digo tamwo ta lurum bwama shali
 rap.
- 18 Podna tēmi yi ba pudug dilu, yi doi doni,
 anaani tamni: yi majgo powo, yi ka, Dugum-
 19 mu ṅa na na noṅ? Yini toko, ka, Yoane
 Anayubul-mu; pon bigi ka, Elia; pon bigi ka,
 20 big ananezh-cabam dok m' da aidigo. Pon yi
 ka pima, Pon manku ma ka na noṅ? Pon
 21 Petro toko, ka, Masiya ma Yamba. Pon yi
 22 pulgo iyu, yi ka m' pim ne taiji mum; yi ba
 nezhhi, ka, Lok Lauo mu da rei po wa keḍi,
 lok da kodi mim kudi ka anamai don-Yamba
 ka anandakarda, ka kwali, pon ṅunuy pudei
 23 wa aio. Pon yi neḡo to mim pip, ka, Ka mu
 lok nizhi pino, m' dob ini wam, m' pem ad
 24 pidu mini, an pino. Taki kan noṅ lob mad
 kuru mini, yi wa cogyoi; pon kan noṅ wa cog
 25 kuru mini cumno, mu taima wa madi. Taki
 kan mu tap ki-ilim pip, pon ka yi kan cog ini
 kan un ini pokai, aiam ma ya tamni naṅ?
 26 Taki kan noṅ ka i' takko ka na ka caba mino
 takin, pon m' Lauo mu wato ta kwadnim
 cumni, ka ma Pobi, ka ma anawotēn m'
 27 canaṅ, ini wa tak ka yi. Pon naṅ nezhhi maga

ŋwuli, Big mim ɕershi niŋi, ma mi ma wa tan murundum'm pip, di yin meg shau-kwad Yambam.

- 28 Tidi ta pi ɕer taiji taki parpada podgo,
pon yi katgo nom Petro ka Yoane ka Yakobo
- 29 ini, pon wan kambandi pudug dilu. Yi ba
pudug dilu, pon i she-ini meŋulugo yatgo
- 30 doto, tib landni yatgo pe ŋilipŋilip. Pon mo,
mim rap ba ɕera ka yi, a nom Mose ka Elia;
- 31 iyu balji kom kwada, yini yago ɕer podog
32 mirgim yi wa yazhi ta Yerosolum. I Petro
ka ma mi ma tamni tada yag kom itida: pon
taki yini omjau ka idei, yini megu kwadni, ka
- 33 mim rap m' ɕerzhi ka yi. Dam manj yin
abduŋon ka yi, Petro neŋo ta Yesu, ka,
Aŋaŋi-mu, dium niŋi koŋ mini: dam di min
don kundur kunuŋ; dok to ka, dok to Mose,
- 34 dok to Elia: kom pondo wam yi nezhim. Pon
manj yi neŋ cab taiji, adam wana, kaŋun
kiwo: dam manj yini keŋon kaadami, iyu
- 35 kom sho. Pod dilu pona ta adam, ka, Shi
Launom teŋdshi: ma kan kum caba tamni.
- 36 Pon m' dil yago, wen Yesu doi doni. Yini
yo, dam pur taiji yini ɕergo wam yini megu
mum, kam dok.
- 37 Pon pidi kwalgo, manj yini yeŋtaun ta
38 pandi, dugum-mum keɕi shimbgo ka yi. Pon
mo, mum dok ta dugum-mu tako caba ba, ka,

Maiop-caba, nan paidgo, cib launo; taki launo
 39 dokdok kom yi: pon mo, bura ba kuti, lul
 bezhigo nai; ba regidi, lin pulimbuli; ta kan
 40 podi na tomi, yan keb iki. Dam na paidgo
 anaako, na m' pim pudu; pon yin domgom.
 41 Dam Yesu toko, ka, Ai pud-mu kom kend
 lizh-kibi kom shashilap, na wa diu ka maga,
 na edun ka maga, podun kot nan? at laugo
 42 watun nihi. Yi watun pono, pon bura kebgo
 yi, ba regidi tamatama. Pon Yesu pulgo i
 buram ka pugut, donun i lauo ya tom, pon yi
 43 uni pobei pidei. Dam yimbulugo yini pip
 kudi ma tam Yamba.

Yini ba tunun ki wam pip m' yi yago, pon
 44 yi nego to anaani, ka, M' ca' shi ken kanungu
 45 kwin: taki wa unug Lauo mu ta yar mii. Pon
 yini lergo ka cab taijim, a tukshi kiwo, ka ka
 dam yini meim; tib yini shod maj pidi cab
 taiji.

Pon shin yago ta talwo, yini ka non ta
 46 talwo yoko apni. Pon m' Yesu megu shinom
 47 ta awo, yi il layibli, lii ani, pon yi ka pima,
 Kan non pi layibul ma ka cumno, yin pizhno:
 tib kan non pino, yin pizh anapai-tullu: taki
 mum lakidau tamatama ta talgu, yi kudi.

Pon Yoane toko, ka, Anani-mu, mini
 49 megu mum dok nom pudug bura ka cumgo;

pon mini kwatgo yi, taki yi ni adog pi ka
 50 minim. Dam Yesu nego to yi, ka, Ma kwatom:
 taki mu ma yazhgum a cumgu.

51 Podna temi, puru ma wanu pizhni ta
 kitoŃ, yi kwadulugo she-ini. ka ka yi war
 52 Yerosolum, yi wodgo anawoten m' rap lii
 poni: dam yini waugo, ken manam dok ma mi
 53 ma Samaria, ka ka yin kand kini. Pon yini
 pigu yim, taki she-ini uka yin wai Yerosolum.
 54 Pon m' anaani nom Yakobo ba Yoane megu,
 yini ka, AnaŃi-mu, ka min ne ka m' wi yekto
 55 ta kitoŃ kebwo, ka lobi? Pon yi penurugo
 56 ini, ya pula iyu. Pon yini wargo manam nai.

57 Yini ba mirgi, pon mum dok ka pemo,
 58 Kag war jo, na ad pigo. Pon Yesu ka pemo,
 Owo na bwa, tib yidur ta kitoŃ na pidindiu;
 pon Lauo mu ka pidim yi wanu lizh kinim.
 59 Yesu nego to mum nai, ka, At pino. Pon yi
 ka, AnaŃi-mu, undun oko n' wal pono temi.
 60 Pon yi nego to yi. ka. Mund anandopok ka
 wal dopogwo: miko ka wako ka nan cer shan-
 61 kwad Yamba. Pon mum nai tibi ka, Na wa
 adog pigo. AnaŃi-mu: pon undun oko ma na
 62 nen pono mi ma manni temi. Pon Yesu ka
 pemo, Taki mu, ka yi li yari i janaldan wodo,
 pon ka yi ni cibud pi, yi podgo pidi shan-
 kwad Yamban.

- 10 YAGO pi AnaŃi-mu tembudugo m' nai
kwipelu, yi wodgo yini rap rap lii poni wan
mana ka pidim pip m' yi wanu pod manni.
2 Tib yi ka pima, Mani pet-wa yag keđi, pon
anawoteŃ katshi: dam ma pud dilu tam AnaŃi
pet-wa, ka ka yi kai tul anawoteŃ wanu pet-wa.
3 Ma waku; mo, naŃ wotku, uka ma lau-tenjim
4 ta tal lalutu. Ma ad wamayel-kinam, ka
5 lutum, ka tagam; ma tai mu okom. Pon m'
ka ma keŃ kab zhila, teŃmin ma ne ka, M'
6 togor ya man ji. Pon kan lauo togor ne ta
pi' taiji, togorgu wa diu iki: ka dam nini, ta
7 wa shizo watun tamgu pidei. Ma omak dizh
ta man taiji, kom shan wa kom ezh wa ma
tamwo: taki anawoteŃ lob pizh wa ma
8 woteŃni. Ma ya rigrig'm ta mana. Pon ka
ma keŃ man zhila, ka yin lokku, ma kan sha
9 wan teŃshi poku: ma kan don i anambadam
ta pi' taiji, ma ne to anambena, ka, Shan-
10 kwad Yamba ba pod tamgu. Pon ka ma keŃ
man zhila, ka yin lokkum, ma podaku, wan
11 kambir mani. ne ka, Tak kalau ma mango,
andji yumu, mini yidtaku: pon ma kan poni,
12 shan-kwad Yamba ba podo. NaŃ nezhhi maga,
Cilipi ma wa yazh i Shodoma pur taiji, ka
manj ma wa yazh i man taiji, ma Shodoma
13 lele. Ya nji, Korazin ! ya nji, Betsaida ! taki
ka wamambonon m' yago ta talgu de ya ta

- Turo ka Shidon, da yin da kat ili, iyu t̄tshin
 14 landam calala, dizh ta doka. Pon cilipi ma
 wa yazh i Turo ka shidon puru w̄r-kwin ka
 manj ma wa yazh iku, ma Turo ka Shidon
 15 l̄l̄. Tib ji, Kaparnaum, wa ilji toŋ ya? ci
 16 wa ȳko wan Aides. Mu ma kumongu aŋ
 kumonno; tib mu ma kodgu aŋ kotno; tib mu
 ma kotno aŋ kot auawot̄enno.
- 17 Kwipelum bano shina ka waiz-ik, yini ka,
 Anani-mu, tak bura yago ta yarmu ka cumgo.
 18 Pon yi ka pima, Na megu Shatana kom ugur
 19 ta kitoŋ uk am ma kilip. Mo, na ungo k̄lum
 maga m' kan ladun ki azhi ka pondi, ka
 k̄lum ponou m' pip m' tam anawezh-mum:
 20 tib wa ma wa domangu nim, kam dok. Pon
 ma wai ik ka shim, a ndaki bura yag ta yargu;
 ma wai ik taki cumgu balulji ta kitoŋ dama.
- 21 K̄ot taiji wado ini waigo ka Yibok m'
 Canaŋ, dam yi ka, Naŋ coko, Pobi, Anani
 kaŋitoŋ ka ki-ili, taki ka tukgo wa taiji ki
 ananjin ka mim darshi, pon ka oko yini to
 lalin: o, Pobi; a ndaki ta wam ik waingon.
- 22 Undungo wam pip Pono: kan Lauei noŋ mu
 ma poni nim, nom Pobei; tib kan Pobei noŋ,
 poni nom Lauei, tib poni, kan noŋ, Lauei loko
 23 obi ta yi. Pon yi p̄ŋurugo ini un anaani,
 shal caba, ka, Paliŋ she-idum meg wam ma
 24 mezhi: taki naŋ ŋezhi maga, ananezh-caba

keđi ka anamai parudugo mezh wam ma mezh, pon megum ; tib yini parudugo kumon cabam ma kumoni, pon kumgom.

- 25 Pon mo, anaop-cam da çerini, badigo magni, yi ka, Maiop-caba, a naŃ m' na wa yazhi, Ńa kan tap kurum boķo tamatama?
- 26 Pon yi ka peŃmo, A naŃ m' balji ta tek-cam
- 27 da ? ka cib kandakard Ńaka ? Yi toko, ka, Ka amud AnaŃi-mu Yamb' miko ta shuldungom pip, ta keķom pip, ta tomgom pip, ta akom pip ;
- 28 tib ka amud apko uk m' ka andun iko. Pon yi ka peŃmo, Ka toko lop : ya taiji, pon ka wa
- 29 kuru. Pon taki yi loko adog ini yan anandon-pidi, yi neķo ta Yesu, ka, Dam apno noŃ ?
- 30 Yesu toko, ka, Mum dok ni yeķo ta Yerosolum, war Yeriko ; pon yi uku ta tal anaŃwadi ; anambena wopudugo landni, mali, teđi, kom
- 31 par murundum, wauo. Pon anandon-Yambam dok ni mirgi, yi yaigo yaiji oķ taiji :
- 32 pon m' yi meķu yi, yi kobi' shap. Uk ma taki mu ma Lewim dok, ma yi podna pi' taiji, men
- 33 yi, kobi' shap. Pon mu ma Samariam dok kom mizhi podna pidim ka yi : pon m' yi meķu,
- 34 i' beķgo. Dam yi wargo ani, yi ombul i padi, ba dir yelam ka wine ta ki : pon yi ligo yi to ki wamawodnitum cumni, adi wan kama' roņom
- 35 donji, ba popti. Pid kwalgo yi pud shilei rap, uni mu ma mana, yi ka, Ka popudni : pon ka

ka cog nau m' nai, mino, ma na shido pidei,
 36 na wa unuki ka pidei. Ta tal mim kunuñ zhi,
 kañ neñzhi ka ka ya ap mum uk ta tal anañwadi
 37 mu zhila? Pon yi ka, Mun dolgo ani ka yi.
 Pon Yesu neño ta yi, ka, Wako, ya uk ma taki.
 38 Yin ba mirgi, yi kengo manam dok: manj
 39 orop cumi Marta loko yi ta mando. Tib ta ña
 maldo cumi keshi Maria, ta kan dii po yu Yesu
 40 taki, añ kumon caba mini. Pon pishgo po
 Marta yazh-wam kedi: ðam ta wana tamni, ta
 ka, Anañi-mu, mallo mundgo na don dono ki
 yazh-wa, ka kwin'm ya? ðam ne ka m' pazh
 41 ukno. Pou Anañi-mu toko ka pazhi, Marta,
 Marta, ciñ bam wam kedi, tib ciñ par cilipi:
 42 de ya wam latika, ka dok, keñ: taki Maria
 tẽndgo tunwam koñ ma wa adoki tamdom.

11 PODNA tẽmi yi ba pudug dilu ta pidim dok.
 pon m' kwatgo poki, big anaanim dok neño to
 yi, ka, Anañi-mu, otam pudug dilu, uk m'
 2 Yoane oko anaani tibi. Dam yi ka pima.
 Diminma pud dilu, ma ne ka, Pobi, m' cumgo
 3 ya canañ. M' shan-kwadgo wato. Undam
 4 po mimu lob pudei pudei. Tib ub po
 shashilapmu ka mini: taki mamu tibi, minin
 ub poki ka mim pip m' obmu ta kiwo. Tib
 mog amu wanu todim.

5 Pon yi ka pima, Mu mala ta talgum ka cẽro,

- wa mizh tamni ta talcum, wa neḗhi ta yi, ka,
6 Cero, kwanduu kwakshak kunuḗ; taki cer
minom ta mirgi wana tamno, pon n' ka wa
7 ma na lino ponim; pon mun ta mana da toto,
ka, Mog pish ponom: pomana nashshi pono, tib
lalinno ni tamno pidindida; na dom il unuki
8 kam? Naḗ neḗhi maga, Ka tak yi wa il unuki
yi taki yi cerrim, pon taki bamin mini, yi wa
9 ilu, wa unug wa ma ḗendi to yi. Tib naḗ
neḗhi maga, Ma kau shili, wa unuki maga;
paro, ma wa wezhi; nan iki, wa api to maga.
10 Taki mim pip ma shilu aḗ pizhi; tib mu ma
pari aḗ wezhi; tib mu ma nan iki, wa api to yi.
11 Mu ma talgu a ne, yi pobi, ka launi shil
12 çoḡolo, yi yeḗ ki çoḡolo azhi uni to yi? Ka
13 dam yi shil dom, un pondi to yi? Ka dam
maga, kom shapyo, pongo unug togor m'
bwoḗ ta lalingu, Pokum ta kitoḗ wa unug
Yibok m' Canaḗ ta mi ma shilu tamni yoko
m' pip'm?
- 14 Pon yi ni pudug bura, tib ta ḗa keḗd-pok.
Pon in' bur podudugo, anaḗend-pok yago
15 caba: dugum-mu tuuḗgo ki. Pon bigwo ka,
16 Yiḗ pudug buran Bezebol, mai bura. Pon
bigi, kom magni, pargo tamni wamambondowim
17 wan ta kitoḗ. Pon yi, taki yi pongo daḗ-cab
miyu, ka pima, Ka il-mai mala abud rap ya
api, wa shapto ḗai: tib mana ma ya api ugi.

11. 18 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 18 Tib ka Shatana abud rap ya i' doni, shan-
kwadni wa cero naka? taki ma ka na ni
19 pudug buran Bezebol. Pon ka na ta Bezebol
ni pudug bura, lalingu ni pudukiñ non? dam
20 yini wa yaz anawer-kwingu. Ka dam na ni
pudug buran poyar Yamba, shan-kwad
21 Yamba podna tanggu pono. Dimin anandom
katshin wa ma mbana koron talmanain cumni,
22 kina mini pinei cõkom: pon dimin mum
yogigo ka tom mini yekna tondoni, ma yi
latgo kini, yi kwadi tamni wa ma nan inim
23 ban yi lig keni iki, tiktun kwadwai. Mum ka
nam an yazhno; tib mu ma yuki ka nam an
24 wopti dotok. Buram ka pugut, dimin ta podi
i mu, ta ya mizhi ta bir pidim am nim, kan
par shino. pon taki ta wegum, ta ka, Na wa
25 shizo wan kanabno, pidi man potungon. Pon
26 m' ta wana, ta wegu pamji, tekshi. Ta wat
pono, katto buram nai pelu, manj yogudugo
ka shapyo; pon yin kemdauon diwon pi' taiji:
dam deshì ma pi tam mu taiji yok manj tubu.
27 Pon manj yi nen cab taiji, manj orop m'
tam dugum-mu tako caba ba, ta ka pemo,
Paliñ agom angon ga, ka widi mog cumbgo.
28 Pon yi ka, Mani paliñ mi ma kum ca' ma
Yamba ka pizhi.
29 Pon m' dugum-mu ba kalo tamni, yi yiko
nezhì, ka. Pud-mu zhi a pud-mum shapshi:

- aṅ par wamambondowi; pon wa unug wamambondowi to yinim, nom wamambondowi
- 30 Yona. Taki poapi ka Yona yaigo wamambondowi ta mi ma Ninewi, uk ma taki Lauo
- 31 mu wa yazo ta pud-mu zhi. Maim orop ma toṅ wa ilu ta koṭ wəṛ-kwin ka mim ta pud-mu zhi, ta wa beḷ bad keḷum ma iyu: taki ta wanaṅ pidim ka kwat po ili, ka kad kum cin Solomon; pon mo, wam yok Solomon ne niṅi.
- 32 Mi ma Ninewi wa ilu ta koṭ wəṛ-kwin ka pud-mu zhi, yini wa bad keḷum ma iyu: taki yini katgo ili daṅjin tagi Yona: pon mo, wam yok Yona ne niṅi.
- 33 Mu nim, kan dimin yi lambgo wamalizhi-wi, li ta bwa, ka tul kodop, yi liṅ ki cakdaki
- 34 dama, ka ka mi ma keṅd we wi. Wamalizhi-wi ma iko a she-iko: dimin she-ik tom, ikom pip shaṅjaṅ tibi; pon dimin ta shapshi, iko
- 35 rim tibi. Dam ka kan poni ka wamaai iko
- 36 rim'm ya. Ka dam ikom pip shaṅjaṅ, ka pidim rim ne tamdom, ta wa yaz shaṅjaṅ pip, poapi ka dimin wamalizhi-wi aigo ka ka kilipi.
- 37 Ma yi kwatgo po caba, Parisaiom dok tako kiini ka m' peṅ wato ka sha wa ka yi: dam
- 38 yi keṅgo, yi yan diu ag wamanjana. Pon m' Parisaio megu, yi tunuṅgo tamatama, taki di
- 39 yi palog iniim di wamanjan podnam, Pon Anaṅi-mu ka peṅmo, mima shi ma Parisaio ni

popud telpi tindi ka timbeli: pon kaiku
 40 kwatshin kwad-wa ka shapyo. Anandomar,
 41 mum dongo telpi dongo kanabim tibi? Pon
 ma nan un ta ki wamandogor wa ma kanabei;
 pon mo, wam pip kazakazak to maga.

42 Pon ya mag Parisaio! taki ma tibul mint
 ka ru ka alam pip bwama, un tiblakim dok,
 pon ma shag weram kon ka amud Yamba: pon
 wa taiji ma de ya, tib ma da mund yazh wam
 43 banom. Ya mag Parisaio! taki kib pidindiu ma
 44 poki ne ta aku, ka kib tain m' ta loma. Ya
 maga! taki ma poapi ka purim tukshi, pon mi
 ma lat ki pongom.

45 Pon big anandek-cam dam dok toko ka
 pemo, Maiop-caba, kan nezh ca' shi, ka kan
 46 shaldun min taki. Pon yi ka, Ya mag tibi,
 anandek-cam da! taki man lizhi ta ki mii
 adok m' adoki cilip, pon manku ma ni tau
 47 adoku poyargum dok'm. Ya maga! taki ma
 ni lal pur ananezh-caba, nom poku toku yini.
 48 Dam ma ananol, ma ni lop woten nom poku:
 taki anambena toku yini, pon manku ma ni lal
 49 puru. An ki taiji tibi cin Yamba ka, Na wa
 wot ananezh-caba ka anawoten to yini; bigi
 50 yini wa togni ka kai; ka ka wa dop obi i pud-
 mu zhi taki tom m' yipudugo yarim tungon
 51 tul kuru; yarim tul tom Abel pongon podun
 tom Zakariam coko ta bir pand-Yamba ka ma'

Yamba : ɔ, naŋ neʒhi maga, wa dop obi i pud-
 52 mu zhi. Ya mag anandek-cam da! taki ma
 adgo wamaap pondo-caba teđ niŋi: manku ma
 keŋgom, tib mi ma ba keŋo ma kwati.

53 Pon m' yi podgo ta pi' taiji, anandakarda
 ka Parisaio ba dokam poni tamatama, yini ba
 54 par lizhni ta neʒh-caban keđi; yin anji, ka ka
 yin yip cam pon ta poni.

12 Kɔt taiji, manj dugum-mum keđkeđi kalgon,
 nom lapud api, yi yiko neʒhi to anaani termi,
 ka, Ma shan ik ka yeast Parisaio, shi yokul-
 2 caba. Pou wam tukshi ma wa yaz tatamdám'm
 nim; tib wam poyo ma wa pondowim nim.
 3 Dam kan naŋ m' ina neʒ ta rim, wa kumoni
 ta pidim caŋ; tib cabam ma neʒ ta kuma ta
 4 kabi ma pi, wa tagi ta kimana. Naŋ neʒhi
 maga, apno, Ma shod mi ma kwal i mum, pon
 m' kwat poki, wam ɲai m' yini wa yazhi ne
 5 tamwon. Na wa ob mun ma wa shodi to
 maga: ma shod mun ma yi kwatgo po kŵali,
 yi na kełum teđoki ta Gecna; ɔ, naŋ neʒhi
 6 maga, ma shod yi. Aŋ pad layid powat po
 kob rap'm? tak manj dok, mundi tam
 7 Yambam. Pon tak ɔk kigu a ni madi pip.
 8 Ma ya shom: ma koŋ yok layidim keđi. Naŋ
 neʒhi maga, Ka noŋ ya kol ino ta i mii,
 Lauo mu wa yazh kol iki ta i anawoten

- 9 Yamba: pon mu ma shin pono ta i mii, wa
 10 shin po mendam ta i anawoten Yamba. Tib
 kan non ne caba i Lauo mu, wa ub poki ka
 yi: pon wa ub poki ka mu ma shald Yibok m'
 11 Canan'm. Dimin yini kat maga wan tam
 ananalatau, ka anamai, ka ananelum, ma kwin
 12 pidi top cabam, ka cam ma wa nezhi: taki kot
 taiji wado Yibok m' Canan wa opi maga
 cabam lop nezhi.
- 13 Pon mum dok ta dugum-mu nego to yi, ka,
 Maiop-caba, ka m' pem mallo miu tikud wa
 14 ma pomu ka pemo. Pon yi ka pemo, Ango
 yan anawer-kwin ka anandikud-wa to kigu
 15 non, abo? Pon yi nego to yini, ka, Ma kan
 poni, shan iku ka per-wam pip: taki ka nogyo
 ne tam mu, kuru mini to tam wa ma tamnim.
- 16 Pon yi nego to yini cabam danjin wa, ka,
 17 Yaiya anawadam dok yago wa keddi; pon yi
 tunungo ta ani, yi ka, Na ya naka, taki na na
 18 pidim na wanu yel wanom? Dam yi ka, Na
 ya nji: na wa kip tab mino, pon n' lal nam
 kudim yoko; pon n' yel cau minom pip ka kina
 19 mino ta kabei. Pon n' ne cirumno, na,
 Cirumno, ci na kinam keddi kumbji po cor keddi;
 20 shino, sha wa, e wa, ya palam. Pon Yamba
 ka pemo, Anandomar, tem zhi ta cum a ni par
 cirumgo ta tamgo; pon wam ka dongo ya ma
 21 non? Uk taiji a mu ma kumb kina to cumni,
 pon yi ka kwad cum Yambam.

22 Pon yi neḡo to anaani, ka, Dam naḡ neḡhi
maga, Ma kwin kurum ma kurshin ka wam ma
wa shanim; ma kwin ik ka wam ma wa
23 teḡokim. Taki kuru yok wamanjani, tib ik
24 yok landi. Ma kan yimb sheḡi, yini sho wam,
pet wam; kab kal-wa ka taba ne tanwain;
Yamba ni unug wamanjanwo: ma koḡ yok yidi
25 uka naḡ! Mam pip kan noḡ, ka yi kwini, yi
dom uk kud tam kuru minim daḡgo roḡpak
26 dok? Ka dam ma dom yazh wam lakidaum,
27 aḡ ki naḡ ma kwin bigi? Ma yimb pil-wa.
ka yini leḡd wam, yiniḡ leḡk wam; pon naḡ
neḡhi maga, Solomon, manj yi ka kwad minim
28 pip, iki teḡshi uk manj dok'm. Ka dam Yamba
teḡkok i korok m' ta kaḡa uk ma, wam teḡmi ne,
pon dozhi a ni teḡdoki ta rubit, yogi nda kaka
29 ka maga, mam ka keḡnd lizh-kibi? Ma kan
par wam ma wa shanim, ka wam ma wa eḡzhim,
30 ma ya ka kaagom rap'm. Taki tun mim ta
ki-ili, ni parud wa taijim pip: pon Poku pongo
31 ma ḡa keḡnd wa taiji. Pon ma kan par shan-
32 kwadni, pon wa tap wa taiji ka maga. Ma
ya shoḡm, ladugum tenji; taki i pobi waigo ka
33 unug shan-kwadni maga. Ma wai wa ma
tangu, un wamandogor; ma don cumgu
wamayel-kina nam ma manjyom, kina ma
kulim ta kitoḡ, pidim ananjir wargom, tib
34 ḡukulo shaptim. Taki pidim ka kingu,
keḡkuḡ pi' taiji taki.

35 Ma keŃro kamgu, m' wamalizh-wigu ya
 36 ka wi; manku ma ya uka mi ma mezh ki
 AnaŃiwo, ma yi shid ta shan wa ma wula; ka
 ka, dimin yi wato, ka yi nan pomana, yin apti'
 37 teŃteŃi. Dimin anaŃi-mu wato, ka yi we
 cobogni kom eĉk pidi, paliŃ cobok taiji: kwuli
 naŃ nezhhi maga, yi wa keŃ kamni, yi wa lizhwo
 38 pidi wamanjana, pon wat ba unuki yini. Ka
 yi wat ta talcum, ka nda koŃ waiz wuzh yabi,
 39 pon wewo uk ma, paliŃ mi taiji. Pon ma kan
 poni ji. mu ma mana, ka yi daŃ pondo koŃ
 mizh anaŃjiri, yi da un manni ka eugidim.
 40 Manku taki, ma don ik donji: taki ta koŃtim ma
 ni daŃim, Lauo mu wato.

41 Pon Petro ka, AnaŃi-mu, ka nezh ca' shim
 42 daŃjin wa to mini, ya ta mim pip taki? Pon
 AnaŃi-mu ka, Dam a noŃ anaŃabur m' kibe
 koŃ ka cin, mum anaŃini lii to ki manni, ka ka,
 ma poto, yi kan un wamanjanwo daŃji?
 43 PaliŃ cobok m' anaŃini wato, me kom yazbi
 44 uk ma. NaŃ nezhhi maga Ńwuli, yi wa lizhni
 45 ki wan pip ma tamni. Pon ka cobok taiji daŃi
 ta aui, ka, AnaŃino ni tundu ta mizhi; ka yi
 kut mal cobok m' wana ka cobok m' orop, ba
 46 shan wa ka ezh wa, yeŃ ini min; anaŃi cobok
 taiji wato purum yi men kinim. koŃ m' yi
 pongon'm, pon yi wa abud iki, pon yi wa unug
 wa ma meŃdam. kali Ńa mim kibe deŃsha.

- 47 Pon cobok m' pongo wam kaag Ananini loko,
ka yi dongo i' donjim, ka yi yag wam danjin
- 48 caba minim, wa shwatni kedi; pon mum
pongom, ka yi yag wam po shwati, wa
shwatni latika. Pon kan unug wam kedij to
non, wa dop obim kedi iki: tib wa shil wam
kedi tam mum yini ungon wam kedi.
- 49 N' wanan tedog wi ta ki-ili: ka wargo
50 kush termin, nan par nan? Yublu ma wanu
yubuldo an cumno; ino shinzhi uka nan podun
51 ta tegudun! Man danidi n' wanan unug
togor ta ki-ili? M'm, nan nezhi maga: a
52 tikto dama: taki dam zhi, mim powat wa yaz
ta manam dok, kunun wa wezh-rap'm, rap wa
53 wezh kunun'm. Yini wa tikud api, pobi
wezh lauom, lauom wezh pobim; noni wezh
lauom orop'm, lauom orop wezh nonim; ona
wezh wurugdom, wuruki wezh ondom.
- 54 Pon yi nego ta dugum-mu taki, ka. Dimin
ma me adam ni ilu ta ok ugur-puda, temtemi
55 ma ka, Am ni wato; pou yat uk ma. Tib
dimin ibat ma ton ni kobu, ma ka, Pidi wa
56 yaz wi; pon yat uk ma. Anayokul-caba, ma
pongo mad pidim ta ki-ili ka pidim ta kiton;
57 pon a naka ma ponog mad kot shim? An ki
nan manku ma doku iku ma wer wam
58 bwon'm? Taki dimin mu ma ya kwini
ka na ba mizhi war tam ananelum, ka pirgud

mir kig ka yi; ka shodun manj yi culgo wan
 tam anawer-kwin, pon anawer-kwin ungo
 59 dogari, pon dogari tek ta ma' lizh cobok. Nañ
 neñhi ka, Ka wa podok ta pi' taijim, kam dok,
 podun ka anun po lawaim kwadungon poki.

- 13 KOT taiji wado big mii ne, yiniñ çeri to yi i
 mi ma Galilaia. Pilato shako tomwo
 2 ka wamambid-kiwo. Yi toko ka pima, Mañ
 dañ mi ma Galilaia taiji a ananjashilap m'
 yoko mi ma Galilaian pip, taki yini reigo po
 3 wa taiji? M'm, nañ neñhi maga: pon, ka ma
 dwadi kim, mam pip wa cogyo uk ma.
 4 Ka mim. bwama shali parpada, kimana
 ugudugo kiwo togaugo, mañ dañ yini a
 anandaram yoko mim pip m' kursh ta
 5 Yerosolum? M'm, nañ neñhi maga: pon, ka
 ma dwadi kim, mam pip wa cogyo uk ma.
 6 Pon yi nego ca' shim dañjin wa, yi ka;
 Mum dok na tuzhi lambji ta yaini; yi wana
 7 kom par lai iki pon wegum. Pon yi nego to
 anawodi, ka, Mo, na na wato cori yag kunuñ
 zhi, kom par lai ta tuzh shi, pon na wezhim:
 8 kazu; ta ki nañ ta shaptun ili pokai? Pon yi
 toko, yi ne ta yi, ka, Pobi, mundun ne milim
 9 taki, ma na wodi, yan shupu: pon ka da yib
 yaz ka lai pi, koñ; ka dam yagom, ka kazhi.
 10 Puru shino yin op caba ta ma' kalataum

- 11 dok. Pon mo, manj orop m' ka buram ka
 kęntom cori yag bwama shali parpada; iki
 12 wurumji, ta dom cop it koŃ'm. Pon m'
 Yesu megu ta, yi doko, pon yi ka pazhi, Ia
 13 wargo pętshi ka kęntomji. Pon yi ligo yari
 iki: pon tętęmi ito copudugo, baduto cog
 14 Yamba. I mai ma' kalatau yag nom bana
 taki Yesu dongo i mu puru shino, dam yi toko,
 yi nęgo ta dugum-mu, ka, Purum wotęn
 yano paindi: dam wat ta kabei, wa dou iku,
 15 wat puru shinom. Pon AnaŃi-mu toko poni,
 yi ka, Anayokul-caba, mam pip, kan non, yi
 kan pęt taŃa ka laŃor mini, culi wan pidi ezh
 16 am puru shinom? Dam obzhi, taki ta lauo
 Abraam, manj Shatana kęrgo, mo, cori
 bwama shali parpada, yago lop pęt wam kęrshin
 17 shi puru shinom? Pon manj yi nęn cab taiji,
 i anawezhnim m' pip takko: pon i dugum-mum
 pip waigo ka wam kudim pip m' yago tamni.
 18 Dam yi ka, Shan-kwad Yamba uk naŃ?
 19 tib na wa daŃiŃ naŃ? Ta uk shala mustard
 m' mum dok adgo tędi ki yainim cumni; ta
 yago kambo, yat pidu; pon yidim ta kiton
 digo pakdo.
 20 Yi nęgo takin, ka, Na wa daŃ shan-kwad
 21 YambaŃ naŃ? Ta uk yeast m' manj orop
 adgo tuk ta kutum daŃish kunuŃ. podun
 yeast kwadun ikim pip.

- 22 Yi ba bapud ki manam kursh kudi ka
manam kursh katshi, kan op caba, kan wan
23 Yerosolum. Pon mum dok ka pemo, Anani-
mu, mim kiwo madi latika? Pon yi nego to
24 yini, ka, Ma pırgud keno to pomanam bitil:
taki, nan nezhı maga, mim kedi wa par keni,
25 pou yini wa dommin. Ka taki mu ma mana
ilugo, nash pomani, pon ma kutun ceuro ta
tam, kom nan pomani, ba nezhı, ka, Anani-
mu, aptamu; pou yi wa topi, wa nezhı maga,
Na pongo maga ka pidim ma watungon'm.
26 Pon ma wa yip nezhı pono. ka, Min shag wa
ka ezh wa ta iko, tib ka ok caba ta bir mamu;
27 dam yi wa caba, wa nezhı maga, Na pongo
pidim ma watungon'm; ma waku tamno, mam
28 pip anawoten keb-pidi. M' ma me Abraam
ka Isaak ka Yakob ka ananezh-cabam pip ta
pidi shan-kwad Yamba, pon ma, doku iku,
kom yelji tam, wuzhi ka ed-wuda wa yazo.
29 Pon yini wato to ok amb-puda ka ok ugur-
puda, ka ra ka tou, wa diu pidi shan-kwad
30 Yamba. Pon mo, ananir-pi ma wa yaz
anamboki a ne, tib anamboki ma wa yaz
ananir-pi a ne.
- 31 Kot taiji wado big Parisaio wana, ba nezhı
to yi, ka, Poduko, wak niñi: Erode loko
32 kwalgo. Pon yi nego to yini, ka, Ma waku,
ne to owo taiji, ka, Mo nou, nan pudug bura,

33 na kwat pada, temi ka dozhi, pono nununi
 ka-dozhi ka tubu: taki murundum ananezh-
 34 caba po yazom, nom Yerosolum. Ai Yero-
 solum, Yerosolum, ma tog ananezh-caba, kan
 kwali pandi mim wona watun tamdo! tim
 kedim uka nan na da kal lalinji, uk non yabin
 kan kal lalindom cumdo tul bokbogdo, pon
 35 ma lokom! Mo non, a ni mund mangu to
 maga: nan nezhhi maga. Ma wa wezhnom.
 podun ma neno, ka, Paliñ mu ma waro ka
 eum Anani-mu.

14 Podna temi puru shino, m' yi kenog ma'
 maim dok ma Parisaio, ka ka yi sha po,
 2 yini ni cibni. Pon mo, mum dok iki ubushi
 3 nom am ne poni. Pon Yesu toko, yi yag
 caba ka anandek-cam da ka Parisaio, yi ka,
 4 Don-mu, mu ya puru shin, ya ye? Pon
 omjau yiditi. Pon Yesu kutgo yi, don iki,
 5 li tulei wanni. Pon Yesu ka pima, Mam pip,
 kan non, kan yi na lauo kan yi na tana ug ta
 bwa-am, yi oi temteni to ton puru shinom?
 6 Dam pidi top cab taiji ne tamwom.
 7 Pon yi yago cabam kan danun wa ka
 mim ki taghzi, taki yi kan pondi yiniñ tembud
 8 pidiudium ka poki; ba nezhhi yini, Dimin
 wargo tagi kigo mu wanu shan wa ma wula,

- mog diu pidindium ka pokim, ka shodun manj
 9 wargo tagi ki mum kudim yogoko, pon mum
 ban tak kigo ka kini wat ne ta ka, ka, Un
 pidei mu zhi; pon ka, iko takshi, ba par
 10 pidindiu ma pim pip pono. Pon dimin wargo
 tagi kigo, waro diu pidindiu ma pim pip, ka
 ka, dimin mum tak kig wana, yi ne to ka, ka,
 Cero wan poki: pon ka wa wezh mad pono ta
 i mim pip ma dii ag wamanjana ka na.
 11 Taki, non ad ini ya canan, wa adoki ya leduk;
 pon mu ma ad ini ya leduk, wa adoki ya
 canan.
- 12 Yi nego to mum tak kini taki, ka, Dimin
 ka don wamanjana, kan m' ta puda, kan m'
 ta wini, mog dob ananjergom, ka malgom, ka
 cidangom, ka apgom ka kwadam; ka shodun
 13 manj yini dok dama, ka an po wago. Pon
 dimin ka don wamanjana, ka tag ki ananendi,
 ka mim iki shapishi, ka ananido, ka anam-
 14 bugum; pon ka wa yaz palin; taki yini na wam
 yini nan anun poki kam: taki wa anko ta kot
 ai anandon-pidi.
- 15 Mim dizhi ag wamanjan ka yi, mum dok
 kungo cab taiji, dam yi ka pemo, Palin mu
 16 ma wa shau po ta shan-kwad Yamba. Pon yi
 ka pemo, Mum dok dongo wamanjanam kudi
 17 ma wini; yi tako ki mim ked: kot wamanjana
 yi wodgo cobogni, ka m' pem ne mim ki

- tagzhi ka, Wato; taki wa ni donji pono.
- 18 Pon yini pip poki tam dok yiko kau ki. Mu ma poki ka pemo, Na padna yaiya, di naŋ wanno mezhi: kalakalak, mundno kai.
- 19 Bigim dok ka, Na padna taŋa rap rap powat, naŋ wanno magwo: kalakalak, mundno kai.
- 20 Bigim dok ka, Na wulog orop, dam na dom
- 21 mirgim. Pon cobok wana, yi ceŋ cab taiji poni. Pon i mu ma mana yag nom bana, dam yi neŋo to cobogni, ka, Poduk ka dabul wan kambir mana ka pidi ma pi mana, katto anaŋendi ka mim iki shapishi ka anaŋido ka
- 22 anambugum, watun niŋi. Pon cobok ka, Pobi, wargo yag wam ka neŋo, pon bi pidindiu
- 23 ne. Pon pobi neŋo to cobok, ka, Wako wan kiloko ka kidishi yaiya, eptuko iyu ka keŋdo,
- 24 ka ka wa kwat kamanno. Taki naŋ neŋzhi maga, mi taijim ki tagzhi wa tan wamanjan minom kam dok.
- 25 Dugum-mum keŋdi yago mirgi ka yi: yi
- 26 peŋurugo ini, yi ka pima, Ka mu wat tamno, ka yi yag shig ka ponim, ka nonnim, ka oropnim, ka lalinnim, ka mallim wanam, ka mallim orop'm, o, ka kuru minim cumnim, yi
- 27 dom yaz anaanom. Kan noŋ bwum pidum cumni watun pinom, yi dom yaz anaanom.
- 28 Mam pip, kan noŋ, ka yi loko lal manam kudi, teŋmin yi dii mad bad lalim, ka yi ka wa ma

29 tegudun? Ka shodun manj, ka yi lig tub
 tulei, pon ponog tegidim, mi ma mezhi ba shan
 30 daudni, ka, Mu zhi kutgo lala, pon ponog
 31 tegidim. Mai mala tibi, ka yi wa shimb ka
 maim nai ta kei, termin yi wa di dizhi tunuŃi
 ka yi, na mim won won dibi won, dom shimbo
 ka mu ma waro kei ka yi ka won won dibi won
 32 rap to anim? Pon ka uk mam, manj mum
 bano tal, yi wod ananabur, kan par pidi op-
 33 togor. Dam mam pip uk ma, kan non, ka yi
 mund wa ma tannim pip'm, yi dom yaz
 34 anaanom. Dam dokanja koŃ: pon tak
 35 dokanja kad ya orobluk, wa doniŃ naŃ? Ta ka
 aiam'm, ka nda ki ili, ka nda i purut: an tedoki
 niŃi. Mum ka kuman kan kumon caba, dim
 kumo.

15 ANAMBIZH-SHAŃAL ka ananjashilap m' pip ni
 2 mizh ani ka ka yin kum cab mini. Pon
 Parisaio, pip ka anandakarda, alog bana, ka,
 Mu zhi loko ananjashilap, tib yi ni shan wa
 ka yini.

3 Dam yi nego to yini ca' shim danjin wa, ka,
 4 Mam pip, kan non, kan yi na tenj won, ka yi
 cog manj dok, yi mund kwilamda shali lamda
 ta kana, wa par nam coko, podun yi wenum?
 5 Pon m' yi wegu, yi li rozni, i' waigo.
 6 Pon m' yi wan mana, yi dot ananjjerri ka

- apni, ba neꝓhi to yini, ka, M' ik waiu ka mino,
 7 taki na weg tenjnom çoꝓo. Naꝓ neꝓhi maga,
 uk ma, waiz-ik wa yazo ta kiton, ta ki anan-
 jashilap m' dok ma kat ili, wa yogon manj ma
 wa yazo ta ki anandon-pidi kwilamda shali
 lamda, mim kat-ili ne cumwom.
- 8 Tib orop zhila. ka nda na shilei bwama,
 kad çoꝓ shilei dok, ta lambi wamalizh-wi, pam
 kamana, par pigumpigum, podun ta wenum?
- 9 Pon m' ta wegu, ta dot ananjerdo ka apto,
 ta ka, M' ik waiu ka mino, taki na weg shilei
- 10 mon çoꝓo. Uk ma, naꝓ neꝓhi maga, waiz-ik
 ne ta i anawoten Yamba ta ki ananjashilap m'
 dok ma kat ili.
- 11 Pon yi ka, Mum dok ne, yi na lalin rap:
 12 mum dili nego ta poni, ka, Pobi utun wam
 cumnom ta kingo. Dam yi tiktud wamanurri
- 13 to yini. Tid yag kedim ta pi, pon lauom
 dili kalgo wa pip, yan mirgi wan ilim tal; yi
 likudugo kina mini ta pi taiji, kom kuri
- 14 shapyo. Pon m' yi cokudugo wa pip, kum
 m' tada yag ta il taiji; kend ba yazhni.
- 15 Pon yi di' ka anamanan dok ma il taiji; pon
 mendam kai tulei wan kaꝓni ti kwambani.
- 16 Yi pergo kwazh kaanin param kwambani shani:
 17 mu ni kwand wa yim. Pon m' kei shina, yi
 ka, Anawoten pono kedi uka naꝓ nogzhi ka
 wamanjana, pon mino kum ba kwallo niꝓi!

- 18 Na wa ilu, war tam pono, n' ne ta yi, ka,
 Pobi, na yago shashilap ka kaniton, to ik tibi:
- 19 na po dop laugo dam nim: ano ya uk
 20 anawotengom dok. Dam yi ilugo, wana tam
 ponim cumni. Pon di yi yag rum, poni
 megu yi, ruktugni shapudugo, yi yago wo,
 21 yi uku ta rozei, obi ini. Pon lauo ka pemo,
 Pobi, na yago shashilap ka kaniton, to ik tibi:
- 22 na po dop laugo dam nim. Pon Pobi nego
 to cobogni, ka, Ato obak m' yokom pip ka
 dabul, tedi iki; un wol ta yari ka tag ta yuni:
 23 ato lau-karuam kemudugo, kabi, di min sha
 24 wa, yan palam: taki mu zhi, launo, mushi, pon
 yi yag ka idei yazhi; yi coko pon wegu wezhi.
- 25 Dam yin ba palam. Launim kudi an yaiya:
 yi ba mizh pono, ba pod mani, pon yi kungo
 26 dil nan-wa ka kollo. Pon yi don anawoteng
 27 m' dok, yi majgo wa taiji. Mendam ka pemo,
 Malgo wana; tib poko kabgo lau-karuam
 28 kemudugo, taki yi wegu yi tom. Pon i' yag
 nom bana, dam yi kodgo keno: pon poni
 29 podgo tam, ba wabi. Pon yi toko, yi ne ta
 poni, ka, Mo, cor minom keddi uk ma na ni
 madgo, yanom pip din yelgo cab mikom; dig
 undungo lanem, pip, ka kan ya palam ka
 30 ananjerro: Pon m' mu zhi, laugo, wana,
 mum shag wamanurgo ka ananjashilap m'
 orop, ka kabdi' lau-karuam kemudugo

31 Pon yi ka pemo, Lauo, m' pip kaŃ tamno, tib
 32 wa ma tamnom pip a miko. A lob yazh palam
 ka woro: taki mu zhi. malgo, mushi. pon yi
 yag ka idej yazhi: yi coŃo, pon wegu wezhi.

16 Yi nego to anaani taki, ka, AnaŃwadam dok
 ne, yi Ńa anamezh-mana: wargo tamni ligo
 shanjara i mu taima. ka yi ni likud kin pemo.
 2 Yi doko yi, yi ka pemo, A naŃ ji ma na kumoni
 iko? ceŃtun pidi wotengo; taki dam ka dom
 3 yazh woteŃ manam. Pon anamezh-mana
 daŃgo caba to ani. ka. Na ya Ńaka, taki pono
 ni adog woteŃ mezh-mana tamno? Tom m'
 4 na yan wodoŃim; ino taki ka shilu. Na pongo
 wam na wa yazhi, ka ka ma teŃ ta woteŃ mezh-
 5 mana, yini lono ta mauo. Pon yi doko mim
 nom ob poni ta kiwo, yi nego to anamboki. ka,
 6 Ob ponom ta kigo tika? Yi ka. YeŃlam ya
 won ta digtugu. Pon yi nego to yi, ka. Ngo,
 takarda miko, dik dizh ka dabul, bal kwipowat.
 7 Pon yi nego to mun Ńai, ka. Obim ta kigo
 tika? Yi ka. Caum keŃirzhi kukudi won.
 Yi nego to yi ka, Ngo, takarda miko. bal
 8 kwiparpada. Poni coko anamezh-mana uom
 keŃ-pidi taki yi yagoŃ cin: taki to cum pud-
 mu miyu lalin kur shi ka cin yoko ma lalin
 9 wamaai-pidi. Tib mino naŃ neŃzhi maga. Ma
 ad kina nom keŃ-pidi yan anaŃjero ka maga:

ka ka na kuli, yini wa pizhgu wan kañabim
 10 boko tamatama. Mum kañibim koñ to ki
 wam lakiyu tamatama a na kibim koñ to ki
 wam keði: mum ka keñb-pidi to ki wam lakidau
 11 a na keñb-pidi to ki wam keði. Dam ka tak ma
 yag ka keñb-pidi to ki kina nom keñb-pidi, wa
 12 lizhi tangu nam koñ noñ? Ka ma yag
 nom keñb-pidi to ki wa ma mum nai, wa unug
 13 wa mamu maga noñ? Cobok dom mad pob
 rap'm: taki yi wa shigu ka mum dok amud
 mum dok: ka yi omji' dizhi ka mum dok,
 shald mum dok. Ma dom mad Yamba ka kina
 poki rap 'm.

14 Parisaio, kom per wa. kungo cab taijim
 15 pip: pon ba shan daudni. Pon yi ka pima,
 Ma mi ma kat iku yan anandon-pidi ta i mii;
 pon Yamba ni pombud kañeku: taki wam canañ
 16 ta tal mii, a shapyo ta i Yamba. Tek-cam da
 ka ananezh-caba ne Yoane potun: yarim cor
 taiji watungon a ni cer shan-kwad Yamba:
 kan noñ, kan noñ, a ni ken ka tomi.
 17 Pidi cogoi kañitoñ ka ki-ili koñ yoko pidi
 ugun wam tobuljim dok m' ta tek-cam da.

18 Noñ kai oropni, wuli m' nai, yi ni cir
 wula: tib mu ma wul manj memi kaigo tamni
 añ cir wula.

19 Anañwadam dok a ne, iki teshin landam
 tai ka landam pe doto, pudei pudei yi ni kwat

- 20 wamañurum pip: a ni tedog ananjilum dok,
 lii pomani, cumi Lazaro, iki kwatshin jambarwi,
 21 kom per manj ani yan kwiñ to wam ugna ki
 table anañwada; tak bai tibi ni wato ni cumbob
 22 i padni. Podna temi, ananjil mono, wargo
 adi anawoten Yamba, wan poshin Abraam; tib
 23 anañwada mono, wargo wali. Pon ta Aides
 yi ilugo she-ini toñ, iki kom rezo, pon yi men
 24 Abraam tal, ka Lazaro to poshinni. Pon yi
 tako caba ba, ka, Pobi Abraam, doldun kaako,
 kain tul Lazaro, ka ub podom yari ta am,
 doldun dagno; taki ino kom doman ta dag-wi
 25 zhi. Pon Abraam ka, Lauo, yimbu, ta kuru
 miko ka pigu wam koñ ma iko, tib Lazaro uk
 ma wam deñha: pon mima zhi niñi ini donji,
 26 pon iko ni doman. Tib ka wa taijim pip, ta
 birannu ka maga wargo don bwam cori, ka ka
 mi ma lop shag niñi wan tangu domim, tib ka
 27 ka mu dom bel ta pi' taiji watun niñim. Yi
 ka, Dam kalakalak, pobi, kai tulei wan ma'
 28 pono; taki na ña mallom powat; ka ka yi ya
 kol tamwo, ka shodun manj yini watun pi' shi
 29 kom rezo. Pon Abraam ka, Yini ña Mose ka
 30 ananezh-caba; dim kum caba tamwo. Pon yi
 ka, M'm, pobi Abraam: pon ka mum wana
 pidi murundum war tamwo yini wa kat ili.
 31 Pon yi ka pemo. Ka yin kum caba tam Mose
 ka ananezh-cabam, pip gai ka mu ai ta
 murundum, yini wa lop pokim.

- 17** Pox yi nego, to anaani, ka, Wa ma shald mu
 ka ugur wato, kulim; pon mum shald
 2 watungon tamei wa yazo yi! Ka wargo log
 pin rozni, teđi ta pali, a lobni, yoko manj yi
 3 shalungon lamu zhim dok ka ugur. Ma shan
 ik shanji: ka malgo ya shashilap, ya pula iki;
 4 pon ka yi kat ili. ub poki ka yi. Ka yi ya
 shashilap iko ta pudam dok tim pelu. pon ka
 yi penur ini wan tango tim pelu. kom neđhi,
 ka, Nan kat ili: ka ub poki ka yi.
- 5 Pon anawotęn nego to Anaņi-mu, ka,
 6 Uktam kud lizh-kibi. Anaņi-mu ka, Ma de
 ya ka lizh-kibi poapi shala mustard, ma da ne
 to tuzh shi. ka, M' pud shi lamb ta pali: ta da
 7 lop poku. Pon mam pip, kan nou, ka yi na
 cobok kanu wodo kanu ti tenji, pon kan
 menđam wanaņ korok, yi wa neđhi to yi, ka,
 8 Wat temtemi, ka diko ag wamanjana; kwanau
 yi wa neđhi to yim. ka, Don wa n' sha, ka
 ker kango, ka na kwandun wa. podun na
 kwadun po shani ka eđhi; ka pon ka sha mik
 9 ka eđhi? Kwanau yi amud cobok taki
 10 menđam yago wam neđhi? Manku uk ma
 tibi, dimin ma yag wam pip m' neđhi to maga,
 ma ne ka, Mini cobok ma aiam'm: mini yago
 wam lobmu.
- 11 Podna temi yi ba mizhi wan Yerosolum,
 12 yi kobini ta bir Samaria ka Galilaia. Manj yi

kęnn manam dok, mim bwama nom wali
 13 shimbun ka yi, ęerau tal: yini tako caba ba,
 14 ka, Yesu, Pobi, doldam kaako. Pon m' yi
 megu yini, yi neęo to yini, ka, Ma waku, ob
 iku anandon-Yamba. Dam m' yini ta ki
 15 mirgi, iyu yago kazakazak. Pon mum dok,
 ma yi meg ini donji, shini, kom cog Yamba
 16 dili ba; pon yi bulgo she-ini tili po yuni, ba
 17 taini: yi mu ma Samaria. Pon Yesu toko, ka,
 I bwamam bano yag kazakazak'm ? pon a njo
 18 mim lainda? Wegu mum shina cog
 19 Yambam, kom roņ zhi? Pon yi neęo to yi,
 ka, Ilu, ka wako: lizh-kibi ma tango madog
 kigo.

20 Taki majog poni Parisaio, ka shan-kwad
 Yamba poto dimin, yi toko powo, ka, Shan-
 21 kwad Yamba ni waro to mezhim: tib yini wa
 nezhim, ka, Mo, niņi! Mo, ta pi' taiji! taki mo
 noņ, shan-kwad Yamba nda talgu.

22 Pon yi neęo-to anaani, ka, Pudei wato ma
 wa per mezh pudeim dok ma Lauo mu, pon
 23 ma wa mezhim. Yini wa nezhim maga, ka, Mo,
 ta pi' taiji! Mo, niņi! ma warom, ma ad pim:
 24 taki poapi am ma kilip, dimin ta ya kilip ta
 kitoņ, ta ai pidi podun kaņitoņ m' nai; Lauo
 25 mu wa yazo uk ma ta pud mini. Pon termin
 lok yi da rei po wa keđi, ka kodi tam pud-mu
 26 zhi. Poapi wam yago puru Noe, wa yazo uk

27 ma puru Lauo mu. Yiniñ shan wa, yiniñ
 28 ezh wa, yiniñ wula, a ni unug orop ta wula,
 podun purum Noe keñgon inji, pon am keñ-
 28 mu wana, keñgo yini pip. Uk ma tibi poapi
 wam yago puru Lot; yiniñ shan wa, yiniñ
 29 ezh wa, yiniñ pad wa, yiniñ waizh wa, yiniñ
 29 sho, yiniñ lala; pon purum Lot pongon ta
 Shodoma, wi ka pand-wi tigo ta kiton, keñgo
 30 yini pip: wa yazo danjin wa taiji puru ma
 31 wanu bal i Lauo mu. Pur taiji mu ma
 kimana, ka kina mini ta mana, dim yeño
 kadim: dim mum ta yaiya shiwo uk ma pidim.
 32, 33 Ma kan yimb orop Lot. Kan non par
 mad kini, yi wa cogyo ki: pon kan non wa
 34 cogyo yi wa madi. Nan neñhi maga, pur
 taiji, ma ya ta cum, mi rap wa yazo ta
 pidindidan dok; wa adog mum dok, wa mund
 35 mum dok. Orop rap wa abo ta iapi; wa adog
 36 manj dok, wa mund dok, Pon yini toko ka
 pemo, To sho, Anani-mu? Yi ka pima.
 Pidim ka dopok, koglok wa kal ta pi' taiji tibi.

18 Yi nego to yini cabam danjin wa, an cum
 neñhi ka yin da na pud dilu kwarkwat, to
 2 bandim; yi ka, Anawer-kwin ne ta manam
 dok, kom shod Yambam, kom mad mum:
 3 orop kwoloti ne ta man taiji taki; ta kan war
 tanni, kom neñhi, ka, Lop tullu ka mu ma

- 4 ya kwın ka na. Yi kodgo wan purum dok:
pon yago pi yi daŃgo ta ani, ka, Ka na shod
- 5 Yamban, ka na mad mum: pon taki orop
kwoloti zhi ni pish pono, na lobi tuldo, na ka
dam pazhi undun op-korma ta mizhdom
- 6 kwarkwat'm. Pon AnaŃi-mu ka, Ma kum
7 cam anawer-kwın nom keĉb-pidi neĉzhi. Dam
Yamba wa lop tul mi minim tembishi, kom
wuzhi to yi ta puda ta cum. tib ini mili ta rez
- 8 ta kiwom? NaŃ neĉzhi maga, Yi wa lop
tulwo ka dabul. Pon purum Lauo mu wato,
kwanan yi wa wezh lizh-kibi ta ki-ili?
- 9 Yi yago ca' shim daŃjin wa ta mim lig
keo iyu dowo, ka. Yini na don-pidi, pon yini
- 10 doko big mii wan, yi ka: Mii rap ambau wau
kama' Yamba, pudug dilu; mum dok Parisaio,
11 mum dok anambizh-shaŃal. Parisaio ceŃrini,
pon yi pudgo dilu to ini uk shi, Yamba, naŃ
coko, taki na poapi ka big miim, anaŃwadi,
anaŃeb-pidi, anaŃjir-wula, tib tak anambizh-
- 12 shaŃal zhi na poapim. Pud pelu, na ni ladi
rap, na shaŃ wam; wam pip m' na wezhi
- 13 na tibul bwama un tiblakim dok. Pon
anaŃbizh-shaŃal, ceŃshi tal, loko yi da il tak
she-ini toŃ'm, yi malgo poshinni, ka, Yamba,
- 14 kaak ya dol ka na auaŃjashilap. NaŃ neĉzhi
maga, Mu zhi yeĉkigo wai manni, kibeŃ yag ka
don-pidi to ki mum dok: taki, noŃ ad ini ya

18. 15 CERAM BWON MA TAM LUKA

canan, wa adoki ya leduk; pon mu ma ad ini
ya leduk, wa adoki ya canan.

15 Yiniñ adog lalinwo watun tamni takin, ka
ka yi lagum iyu: pon m' anaagi megu, yin pulog
16 iki. Pon Yesu doko yini watun tamni, yi ka,
Un lalin ka wat tamno, ma kwatom: taki
17 shan-kwad Yamba a bigwo. Kwuli nan
nezhi maga, Kan non pi shan-kwad Yamba
uk layiblim, yi ken kanabeim kam dok.

18 Pon ananwad maim dok majgo poni, ka,
Maiop-cabam Kou, na ya naka kan tap kurum
19 bokō tamatama? Yesu ka pemo, Au ki nan
ka ka na kon? Kon mum, dokdok nom
20 Yamba. Ka pongo cabam tekshi, Mog cir
wulam. Mog kwal mum, Mog ya cirim, Mog
ya kol ka yel-cabam, Mad poko ka nongo.
21 Pon yi ka, Yari man ilungon lakidau, na adgo
22 yar taijim pip. Pon m' Yesu kungo, yi ka
pemo, Mundug wa dok tango: wai wam pip
ma tango, tikto ananendi, ka wa wezh kin ta
23 kiton: pon wato, ad pino. Pon m' yi kumog
cab taiji, i' belgo tamatama, taki yi na kwadam
24 tada. Pon Yesu, kom mezhi, ka, Pidi ken
shan-kwad Yamba tam mim ka kwada cilip
25 uka nan! Taki pidi ken kambwa lipra tam
telim kon yoko pidi ken shan-kwad Yamba
26 tam ananwada. Pon ananumoni ka, Dam
27 wa mado ki nom non? Yi ka, Wam po yazo

- 28 tam miim a po yazo tam Yamba. Pon Petro
ka, Mo, mini mundna wamum cunmu, mini
29 an pigo. Yi ka pima, Kwuli naŋ nezhhi maga,
Ka mu mundgo mana, ka orop, ka malli,
ka analai, ka lalin, to cun shan-ƙwad Yamba,
30 yi wa pizh aiam m' ƙeđi mima zhi ka kurum
boƙo tamatama ta boƙ-kuru ma waro, mim
poki ubi nim.
- 31 Yi katgo bwama shali rap ini, yi ka pima,
Mo, miniŋ ambamu wam Yerosolum, pon wa
teƣod wam pip m' balji tam ananezh-caba i
32 Lauo mu. Taki wa unuki to Kwanin, wa
shan daudni, wa shalli dađeŝha, wa poyud
33 ilish iki: yini wa shwatni, yini wa kwali: pon
34 nunuŋ pudei yi wa aio. Pon yini leƣgo ka
wa taijim kam dok; tib ƙer taiji tukshi ta
kiwo, yini pongo cam nezhim.
- 35 Podna teŋi yi ba pod Yeriko, anambugum
36 dok ni dizhi kiloko kom shilu. Pon m' yi
kungo dil dugum-mu ma kobau, yi lagungo
37 pidi wa taiji. Yini ƙertigo, ka, Yesu Lauo
38 Nazaret ni kobini. Pon yi tako caba ba,
ka, Yesu, Lauo Dawid, doldun kaako.
39 Anamboki ba pula iki, ka m' peŋ omi yo:
pon yi ukgo kud tagyo. ka. Lauo Dawid,
40 doldun kaako. Dam Yesu ƙerini, ka m' at
watun tamni: pon m' yi podna ru, yi majgo
41 poni, ka, A naŋ m' ka loko na donduko? Yi

42 ka, AnaŃi-mu, Ńa kan me pidi. Pon Yesu
 neġo to yi, ka, Me pidi: lizh-kibi ma tamgo
 43 madog kigo. Temtemi yi meg pidi, pon yi
 adgo pini, kom cog Yamba: pon mim pip, m'
 yin meġu, coko Yamba.

- 19 Yi keġo Yeriko, pon yi ni kob ta birei.
 2 Pon mo, mum dok cumi keŃhi Zakkai;o;
 menđam mai anambizh-shaŃal, ka kwada.
 3 Kan Yesu noŃ, yin par mezhi; pon yi domgom
 ta ki dugum-mu, taki ini lakwandal.
 4 Dam yi yana wo wan poki, ambi' kanduzhi,
 ka ka yi mei: taki yi ba kob ok taiji.
 5 Pon m' Yesu podna pidei, yi cibgo toŃ, yi
 neġo to yi, ka, Zakkai;o, di dabuldo yeġo;
 6 taki lok na da diŃ ta mang temi. Dam yi
 dabula yeġo, yi pigu Yesu ini kom waizo.
 7 Pon m' yini meġu, yini algo bana, yini ka,
 Yi keġo wa diu Ńa mum kom shashilap.
 8 Pon Zakkai;o ceŃini, yi neġo to AnaŃi-mu, ka,
 Na tikti kin mino ka anaŃendi poapi; tib kan
 woġkulugo wa dok tam mu, na un ceŃei pidei.
 9 Yesu ka peġo, Tem zhi mad-ki podna
 man ji, taki yi lauo Abraam taki.
 10 Taki Lauo mu wanaŃ pari ka mad ki wam coġo.
 11 Manj yini kumon cab taiji, yi neġo, yi
 neġo cabam daŃjin wa, taki yi ru ka Yerosolum,
 tib a ndaki yini daŃgo ka shan-kwad Yamba

- 12 cugudtu temtemi. Dam yi ka, Ananwad-
maim dok wargo ilim tal, ka pid shan-kwad
13 ka pon shido. Termiu yi doko cobognim
cumni bwama, yi un mina bwama to yini, yi
nego to yini, ka. Ma par aiam podun koti ma
14 na wato. Pon mim ta il mini shingu yi, yini
wodgo anawoten to pini, yini ka. Mini loko
15 mu zhi ya mai to kimum. Podna temi ma
yi weg shan-kwadni, yi shina pidei, pon yi
ka m' dot cobok ma yi ungon shanal, ka ka
yi da pon aiam m' yin wegu ta paia.
16 Anamboki kengo tamni, ka. Pobi. mingo
17 wotengo, miua yag bwamam nai. Dam yi ka
pemo. Yauwa, cobok m' kon: taki ka yag ka
kibeim kon to ki wam lakidau, ngo, ya kelum
18 to ki manam bwama. Rapi wana, ka, Pobi,
19 mingo yag ka minam powat. Tak yi nego ta
mu taiji, ka Dam ga, ka yan ki manam powat.
20 Pon mum dok wana, ka, Anani-mu, mo non,
21 mingo, na madgo lizhi ta lalanda: taki na
shodgo na, na ka mum cabi pada: ka adog
wam ka ligom, ka ped wam ka shogom.
22 Yi ka pemo, Na cepri na ta pokom ban eungo,
cobok m' desha. Ka pongo na mum cabi
pada, kom adog wam na ligom. kom ped wam
23 na shogom? Dam an ki nan ka ungo
shanallo pidi cakeakim? Pon ta mizhno
24 man watungon n' da pii ka aiam. Pon yi

nego ta mim cęshi ru, ka, Pi mina ta tamni,
 25 un mum ban ka minam bwama. Dam yini ka
 26 pęmo, Pobi, a ęa minam bwama. Naę neęhi
 maga, Noę, wa ne tamni, wa unug wa to yi;
 pon mu wa ne tamnim, tak wa ma tamni, wa
 27 adoki tamni. Pon anawezhnom ji, mim loko
 na de ya mai to kiwom, katto watun nięi,
 togo to pono.

28 Ma yi kwatgo po cab taiji, yi yago mirgi
 yani poki, yi ni ambo wai Yerosolum.

29 Podna tęmi yi ba pod Betpage ka Betania,
 to kam pandi cumi keęhi Elaia, pon yi wodgo

30 anaanim rap, yi ka. Ma wak kambir mana ma
 poku; pon ta keęo ma wa keęo ma wa wezh
 lauo laęoro tobzhi, mu di digo kim, pip: ma

31 tolu, ato watun nięi. Ka mu maj poku, ka,
 Aę ki naę m' ma toli? ma ne uk shi, ka,

32 Anaęi-mu ęa keęd meędam. Pon mim
 wona waugo, wenu uk m' yi neęaugo.

33 Pon manj yini tolu lauo laęoro, mi wai ka
 pima, Aę ki naę m' ma tolu lauo laęoro?

34 Yini ka. Anaęi-mu ęa keęd meędam.

35 Dam yini ana watun tam Yesu: pon yini
 yelgo landwo ta ki lauo laęoro, pon yini

36 shakko Yesu lii ki. Yi ba mirgi, yini ba pat

37 landwo ta oęo. Yi ba pod pono, podgo pidi
 bula ta pand Elaia, i dugum-mum pip ma ani
 yik waizo, yini ba cog Yamba dili ba, aę ki

38 wamambonon m' pip m' yin megu; yini ka,
 Palin Mai ma waro ka cunu AnaŃi-mu:
 op-togor ne ta kiton, kwada ne pidim canan
 39 tamatama. Pon big Parisaio ma tam dugun-
 mu yago caba to yi, ka Maiop-caba, ya pula i
 40 anaako. Yi toko, ka, Nan nezhi maga, ka mi
 zhi ya yiditi, pandi wa tagon cab ba.

41 Pon m' yi ba podo, yi megu mana, pon
 42 yi yago wuzhi ki, yi ka. Mishi, uka ta koŃi
 zhi ci da pon wam danjin op-togor! pon mima
 43 a ni tuki ta she-ishi. Taki puru ma wa pod
 tamji anawezhshim wa tidishi, yini wa kupulji,
 44 yini wa numji okom pip. yini wa kwalji tili,
 pip ka lalinjim ta kabashi; yini wa mund pandi
 ceŃhi kiapi ta kabashim; taki ci ponog koŃ
 koŃjim.

45 Yi keŃgo ma' Yamba, yi ba kaid
 46 anambaia wan tam, yi ka pima. A balji, ka,
 Wa dop man mino ma' pudug-dilu: pon ma
 adgo yan pidi kal anaŃwadi.

47 Yi ni op caba pudei pudei ta ma' Yamba.
 Pon anamai don-Yamba ka anandakarda ka
 48 mim kudi ma mauo pargo kebi: pon weg pidi
 yazhim; taki mim pip edaugo tamni, kom cek
 cabi.

20 M' pon temi pur taiji, yi ba op caba mii ta
 ma' Yamba, ba ceras bwoŃ, pon anamai don-
 Yamba ka anandakarda, pip ka mim kudi

- 2 yelgo tamni: yini yago caba, ka pemo,
 Nedamu: Ka yazh wa taijiñ kelum zhila?
 3 mum unduko kelum taiji nom non? Yi toko
 ka pima. Tak na wa maji poku tepta; pon
 4 neduno: Yubul Yoane, a ma kaniton ya ma
 5 mii? Dam yini shimbgo powo api, yini ka, Ka
 min ne ka, Ma kaniton: yi wa nezhi, ka. An
 6 ki nan ma lig keku ikim? Pon ka min ne ka,
 Ma mii; mim pip wa kwalmu pandi: taki yini
 7 ligo kewo, ka. Yoane ananezh-caba. Dam yini
 toko, ka, yini pongo pidim ta watungon'm.
 8 Pon Yesu ka pima. Manno tibi, ka na ya wa
 taijiñ kelum zhila, na nedakum.
- 9 Pon yi ba yazh ca' shim danjin wa to mii:
 Mum dok lambobgo bine ta yaiya, yi mudi
 10 tam anawodo, wai ilim nai, yi mildu. Pon ta
 koti yi wod cobok wan tam anawodi, ka ka ut
 kwal lai yaiya to yi: pon anawodi shwati, li
 11 tulei kai. Pon yi kain tul cobok m' nai: yini
 shwatgo yi taki, ya wam desha iki, li tulei kai.
 12 Pon yi kain tul nununi: yini ligo pada i mu
 13 taima taki, kai li niui. Pon mum kudim yaiya
 mini ka, Na ya naka? Na kai tul launom kibe
 14 ta ano: kwanjimkonum yini wa madni. Pon
 m' anawodi megu yi, yini shimbgo powo api,
 ka, Shi anandap-wai; min kwali, ka wai ya
 15 mimu. Yini kaigo yi wan pi yaiya, pon yini
 kwalgo yi. Dan mum kudim yaiya mini ya

- 16 ɲaka ka anambɛna? Yi wato wa kɛb anawod
taiji, pon yi wa unug yaiya to mim ɲai. Pon
- 17 m' yini kumgo, yini ka, M' yam. Pon yi
cibgo yini, yi ka, Dam a ɲaka ca' shim balji,
Pandim analal kodgo,
A ndam donjin cɛt-ki?
- 18 Non ugi ta pand taiji, wa shiɲili dotok; ka da
ugi to ki non, ta wa likidni uk cibok.
- 19 Kɔt taiji wado anandakarda ka anamai don-
Yamba ni par lizh yarwo iki; pon kom shod
mii: taki yini megu ka yi yag ca' shim danjin
- 20 wan iyu. Yini cibgo yi kwiɲ, kain tul
ananjeki, koin yɛgi, ka yini anandon-pidi, ka
ka yin yipi ta ki caba, ka ka yin uni ananwad
- 21 mai ka kɛlum ɲopna. Pon yini majgo poni,
ka, Maiop-caba, mini pongo ka neɓhi loplop,
kaɲ op caba loplop, tib ka kwin she-i mum.
- 22 pon a ɲwulim koɲ kaɲ op ok Yamba: Po unug
23 shaɲal mimu Kaisar ne, ya ye? Pon yi pongo
24 cin miyu, dam yi ne to yini, ka, Otun shilei.
Ta ɲa cirum m' nom non, a ca' ma non m'
- 25 baljin iki? Yini ka, Ma Kaisar. Yi nego to
yini, ka, Dam un wa ma Kaisar to Kaisar, ka
26 wa ma Yamba to Yamba. Pon yini domgo
kut cɛra mini ta i miim: yini tunuŋo ki cam
yi toko, omau yo.
- 27 Big Saddukaio wana, mi ma shin poki, ka
28 ai-mu nim; yini majgo poni, ka, Maiop-caba,

Mose baldamgo, ka. Taki mal mu, ka yi ɲa
 orop, ka yi mudi, pon yi ka lauom, malli da
 29 tap oropi, lin cidam ta malli. Dam da
 anamalim pelu ne: anamboki adgo orop, mono,
 30, 31 yag ka lauom; tib rapi uk ma: pono
 ɲunuɲi adgo ta; tib uk ma mim ban pelu
 32 mundgo cidam'm, moptun. Yago pi, orop
 33 mon taki. Dam ta ai-mu ta ya orop non ta
 tal anambena dama? taki mim ban pelu ana
 34 ta yan oropwo. Pon Yesu ka pima, Lalin
 35 kur shi aɲ wula, a ni unug orop ta wula: pon
 mi ma danudwo po wezh kurum boko, ka
 aiom ta murundum, ni wulam, ni unug orop
 36 ta wulam: taki pidi murundum tamwo dam
 nim: taki yini poapi ka anawoten Yamba;
 37 yini lalin Yamba, taki yini lalin ai-mu. Tak
 Mose, ta pidim lizhin ceɾ Lapidu, manj yi don
 Anaɲi-mu, Yamb' Abraam, ka Yamb' Isaak,
 ka Yamb' Yakob, yi oko ka a ni aid anamburi.
 38 Yi Yamb' mim mushim, a ma mim ka idei:
 39 taki mim pip kurun tamni. Pon big anan-
 dakarda toko, ka, Maiop-caba, ka yag caba
 40 koɲ. Taki yini ka ban maj caba poni dam nim.
 41 Yi ka pima. A ɲaka m' yini neɲhi ka
 42 Masiya a lauo Dawid? Taki Dawid tepudugo
 manni ta takard Wulu, ka,

Anaɲi-mu yago caba ka Anaɲino, ka,
 Dik dizhi ta yarom tom,

- 43 Podun purum na kat anawezhgom yan
wamalizh yugo.
- 44 Dam Dawid ni dopni Anañi-mu, dam yi launi
naka ?
- 45 Pon manj mim pip çekun cabi, yi neĝo to
46 anaani, ka. Ma shan ik ka anandakarda, mim
loko mizhi tetshin obak m' cori iyu, tib yiniñ
per tain m' ta loma, ka pidindiu ma poki ta
ma' kalatau, ka pidim ka poki pidi shau wa;
47 mi ma shan ma' orop kwoloti, tib yini ni yeg
mu ka pudug-dilum cori: mi taiji wa pizh
kelum m' tada.

- 21 Yi cibgo ton, men anañwada ma yel
2 wamandogorwo ta pidi kal kina. Yi megu
orop kwolotim dok kom kendi ni yel lawai
3 rap ta pi' taiji. Pon yi ka, Orop kwoloti shi
4 kom kendi yelgo yok yinim pip: taki mi
zhim pip katgo ta nogyo miyu yellu i
wamandogor: pon ta katgo ta kendi mito
yellu wamanurum pip ma tamdo.
- 5 Big mii ni nezhhi ma' Yamba, ka. ta
tekshin pandim kwatak ka wam nai m' ungo
6 mii Yamba, pon Yesu ka, Wa jim ma cibi,
puru ma waro wa mund pandi ceshi ki apim,
7 wa daki, yel tili. Dam yini majgo poni. ka,
Maiop-caba, cab taiji ya dimin ? tib purum wa
8 taiji wa yazo poniñ nan ? Pon yi ka, Ma cibi
ka shodun mi ma wa digungu: taki mim kedi

- wato ka cumno, kom neḗhi, ka, A na: tib,
 9 Kḗti ba podó: ma waro pim. Purum ma
 kumon çer kei ka çer shogzhogi, ma ya
 curuteurut'm: taki lok wa taiji de ya tubu;
 pon tuli dwad temtemim.
- 10 Pon yi ka pima, Mim ta mauo wa eugud
 kei ka mim ta mauo ṇai, shan-kwad mai wa
 11 yazh miyu ka shan-kwad mai; yigid ki-ili wa
 yazo, kum ka keim kudi wa yazo ta pidim
 dotok dotok; wamalizh-sho ka wanambon-
 12 dowim kudi wa yazo wana ta kitoṇ. Pon wa
 taijim pip di kwatun yazom, yini wa lizh
 yarwo iku, yini wa kaidugu, kom unuku wan
 ma' kalatau ka ma' lizh-cobok, kom aduku
 wan po mai ka anaṇwad mai aṇ ki cumno.
 13, 14 Ta wa yazo tamgu aṇ ki kol. Ma danu
 ma li ta aku, ka, ma wa dan pidi topi termin'm:
 15 taki na wa unuki maga poki ka cin m'
 anawezhgun m' pip wa dom topi ka kwelim.
 16 Pon wa unuku ta yar mu analai, ka anamali,
 ka anandogor, ka ananjero; yini wa togon big
 17 mim ta talgu. Wa shingu mim pip aṇ ki
 18 cumno. Pon ok kigo wa cogyom kam dok.
 19 Ma wa tap kekuṇ shiṇ ruktuk ma tamgu.
- 20 Pon purum ma wen Yerosolum kuṇulji
 dugum anaṇei, ma pon pono, shapyo mito ba
 21 podó. Pon dim mim ta Yudaia weau

kambandi; dim mim ta talei pod tam'm; dim mi ma pidim ka korok kenim.

- 22 Taki pur taiji a pur kelum, ka ka kwat po
 23 cabam pip m' balji. Ya mim orop m' ka ubi,
 ya mi ma unug widi pur taiji ! taki wamaņeb-
 mum tada wa yaz ta ki-ili, ka bana ta i mi zhi.
 24 Yini wa ukruņ po shakam, wa tukwo keņirzhi
 wan tam mi ma mana ma mana: wa lat ki il
 Yerosolum mi ma mana ma mana, podun
 kwadun kot mi ma mana ma mana.
- 25 Wamambondowi wa yazo ta puda ka teri
 ka nini; pon ta ki-ili rez ma mi ma mana ma
 mana wa yazo, nom kaagom doto ta ki dilum
 26 ba ma pali ka shelag pali; mii ba par murun-
 dum ki sho, au ki yiniņ mezh ki wa ma waro
 ta kuru: taki wa yagud i wam kudim ta kitop.
 27 Yini wa mezh Lauo mu pono, kom waro ta
 28 adam ka ponon ka kwadam kudi. Pon purum
 wa taiji yin yazo, cop iku, il kigu; taki ap-
 kigu ba podo.
- 29 Pon yi nego to yini cabam danjin wa: ka,
 30 Di ma cib tuzhi. ka pidum pip: dimin ka yini
 porto pono. ka ma me, ma pongo ta ik doku
 31 tub-pidi ba yaz pono. Uk ma tibi, purum ma
 wen wam bano kom yazo, ma poni shan-kwad
 32 Yamba ba podo. Kwuli naņ nezhhi maga,
 pud-mu zhi wa kobum podun kwadun po wam

21. 33 CERAM BWON MA TAM LUKA

33 pip. Kaniton ka ki-ili wa kobu, pon caba mino wa kobum.

34 Pon ma shan ik shanji, ka dam keku rei palakpalak'in ka kublu min ka kublu kuru, pon pur taiji wa bezhgu nai uk wamaanj-wa:
35 taki ta wato uk ma ta ki mim pip m' ta
36 kurum ta ki-ilm pip. Ta kot nan nan ma dar iku kom pudug dilu, ka ka ma pon pido ka wa taijin pip ma wa yazo, ka ma ya po ceero ta po Lauo mu.

37 Dam ma ya ta puda yi op caba ta ma' Yamba: ma ya ta cum podi' tam, wa titi' ta
38 pandi cumi keshi Elaia. Mim pip, ma pot lanlan. kan wat tamni ta ma' Yamba, ka ka kum caba tamni.

22 WAMANJAN kwakshak m' kwatgo yeast ba 2 podo, cumi keshi Paska. Pon anamai don-Yamba ka anandakarda parog pidi kwali; taki yinin shod ni ma mauo.

3 Shatana kengo kai Yuda, cumi keshi Iskariote, yi mum dok ta tal nim bwama shali
4 rap. Yi waigo, yi shimbgo poki ka anamai don-
5 Yamba ka mai-koron, kom par unuki yini. Iyu waigo, yini kendgo, ka ka yin unug shanal
6 pemo. Yi loko, dam yi pargo ok unuki yini, dugum-mu nim.

- 7 Pur kwakshak m' kwatgo yeast podna, a
8 purum lob kab paska. Yi wodgo Petro ka
Yoane, ka, Waku, dondam paska, ka min sha.
9 Dam yini ka pemo, Ka loko mini doniŃ jo?
10 Yi ka pima, Mo, ka ma keŃ mana, mum ash
ka lala ka am wa shimb ka maga; ad pini wan
11 kamanam yi keŃnu. Pon ma wa neŃhi mu
ma mana, ka, Maiop-caba ka ka, A njo kab
12 roŃom na wanu sha paska ka anaano? Pon
yi wa ob kabim kudi lizh canaŃ donishin wa
13 maga: don wa ta pi' taiji. Dam yini waugo
wenu uk m' yi neŃaugo: pon yini dongo
paska.
- 14 Pon m' koŃi podna, yi di' dizhi, ka anaani
15 ka yi. Yi ka pima, Na pergo shan paska shi
16 pershi ka maga, din ya ka rezom: taki naŃ
neŃhi maga, Na wa shanom podun puru ma
17 kwadun poki ta shan-kwad Yamba. Pon yi
pigu yimlim, pon m' yi paidgo, yi ka, Ma uŃgu
18 waji, tikud ta talgu: taki naŃ neŃhi maga,
Dam zhi na wa eŃh am lai binem, podun
19 purum shan-kwad Yamba watun. Yi ili
kwakshak, pon m' yi paidgo, yi shiŃulugo,
umdi yini, yi ka, Shi ino ma unuki to cumgu:
20 ma ya shi ta ki yimbwa ma ino. Tib yimlim
takin, m' yin kwatog po shan wa, yi yan uk
ma, ka, Yimlim zhi a tandom lara ta tomno,
21 ma diri to cumgu. Pon mo noŃ, yar mu ma

- 22 cogno aŃ tamno ki table. Taki mani Lauo mu wari uk m' daŃgo: pon ya mu ma yi cogi tamei !
- 23 Dam yini ba maj caba powo api, kan mu ma wa yazh wa taiji nom noŃ m' ta talwo.
- 24 Kwin yag ta talwo, yini ka yini madi kud
25 noŃ ta talwo. Dam yi ka pima, Mai mi ma mana ma mana yaŃ kiwo: tib a ni dop
26 anaŃelumwo Anandon-ili. Pon ma uk mam: pon mum kudim ta talgu, dim ya uk mum dili; tib anamboki, dim ya uk anayazh-wa.
- 27 Taki yok ani mala, mu ma dii ag wamanjana, ya anayazh-wa ? mu ma dii ag wamanjanam ?
- 28 pon mino na ta talgu uk anayazh-wa. Pon ma mim omjau ka na ta todim mii yago ino;
29 dam na ub kełum ta kigu poapi Pono uku
30 kino. Ńa ka ma sha wa ka ezh wa ta table mino to pidi shan-kwadno; tib ma wa diu ki cakdak mai kom shan mai ta ki puduk Israel m' bwama shali rap.
- 31 Shimon, Shimon, mo, Shatana yag shilu, ka m' ungo yi, ka ka yi yeŃudugo uk shawa:
32 pon na pudgo dilu iko, Ńa ka lizh-kibi ma tango kulim; dam miko, ma ga peŃurto iko
33 deb i anamalgo. Yi ka peŃo, AnaŃi-mu, kaano loko n' da mizhi ka Ńa wan ma' lizh cobok
34 wan murundum. Yi ka, NaŃ nezh ka, Petro, Ka wa shin pono tim kunuŃ, ka, ka ponngom, yab di waig wuzhim tem zhi.
- 35 Pon yi ka pima, Man wotku, wamayel-

kina, ka lutu, ka taga ne tangum, ma na
 36 kęnd-wa? Yini ka, Ka kęnd-wam. Pon yi
 ka pima, Pon zhi, mum na wamayel-kina, dim
 ado, pip ka lutu uk ma; mum nim tamei, dim
 37 wai obagni, padun shakam. Taki naŃ neŃzhi
 maga, lok cabam balji da kwat poki ino, ka,
 Tib wargo tap madni ka ananjapud-caba: taki
 38 wa ma ino ni dwad tulei. Pon yini ka,
 AnaŃi-mu, mo noŃ, shakam rap. Yi ka pima,
 A baki.

39 Yi podgo tam, pon, uk m' pip m' yi kan
 ya, wai kamband Elaia; anaani adgo pini taki.
 40 Pon m' yi podgo pidei, yi neŃgo to yini, ka,
 41 Ma pud dilu ka ma kęn todim. I' boshi ka
 yini po kwal pandi; duŃini purumni pun dilu,
 42 ka, Pobi, ka kaak loko, yimlim ma tamno
 kogun niŃi: pon caba minom, a miko, m' yato.
 43 Pon anawoteŃ Yambam wanaŃ ta kitoŃ,
 44 cugudna tamni, kom don iki ya tom. Taki
 iniŃ rezo, yi ukgo kud pudug-dilu; bazagni
 yatgo uka ta shuzuk tom m' kudi ma shok tili.
 45 Pon m' yi ilugo ta pudug-dili, yi wan tam
 anaani, wen yini titshi ta ki tak-iyum iyu
 46 takungon, pon yi ka pima, Ta ki naŃ ma tida?
 ma ilu ma pud dilu, ka ma kęn todim.

47 Manj yi yan caba, di kwatgom, mo noŃ,
 dugum-mu wana; mum cumi keŃshi Yuda, a
 big mim bwama shali rap, yago mizhi ta powo;
 pon yi podog ag Yesu ru, ka ka yi oŃi ini.

48 Pon Yesu ka pemo, Yuda, kaṅ çoḡi Lauo mu
 49 kom oḡi iko? Pon m' mi ma ani meg wa ma
 waro, yini ka, Anaṅi-mu, mini çe shakam ma?
 50 Pon bigwom dok çeḡo cobok mai don-Yamba,
 51 kabun kumnin tom. Pon Yesu toko, ka,
 Mundu kan ya uk ma. Pon yi lagungo kumni,
 52 yi doni ya lara. Pon Yesu yago caba ka
 anamai don-Yamba, ka mai-koron ma' Yamba,
 ka mim kudi, mim wana yazhni, yi ka, Ma
 pona ka shakam ka ala uk podok yip
 53 anaṅwadi? Manj pudei pudei na ne tamgu
 ta ma' Yamba, ma culog yargu lii inom: pon
 shi koṅgu ka kelum rim.

54 Pon yini kutgo yi, tuki, adi wan kama'
 55 mai don-Yamba. Pon Petro adgo pi tal. Pon
 m' yin kushgo wi ta tal pidim ka talmana, yan
 56 diu ta iapi, Petro digo ta talwo. Lau-orop
 m' dok megu yi kom au ini po wi, ta cibgo yi
 57 ruṅ, ta ka, Mu zhi ṅa yi taki. Pon yi shingo
 58 poki, ka, Na pongo yim, ia. Tib corgo mum
 ṅai weigo, pon ka, Ka bigwo taki. Pon
 59 Petro ka, Nam, abo. Tib corgo lakidau mum
 ṅai neḡo twal, ka, A ṅwulim koṅ mu zhi ṅa
 60 yi taki; taki yi mu ma Galilaia. Pon Petro
 ka, Na pongo wam ka nezhim, abo. Pon
 teṅtemi, manj yi yan caba, di kwatgom, yab
 61 wain wuzhi. Pon Anaṅi-mu peṅurugo ini,
 cibgo Petro. Dam Petro yimbgo cam Anaṅi-

mu neđigo, ka, Ka wa shin pono tim kunuŃ,
62 yab di waig wuzhim teŃ zhi. Dam yi podi'
tam, ba wuzhi ka deŃhi.

63 Mim kutshin yi sbago daudui, shwati.

64 Yini tukgo she-ini, pon yini majgo poni, ka,

65 Tepto: mum maloko noŃ? Tib cam naim
keđi yini yago iki, kom shalli.

66 Pon m' pid dargo, anaŃudi ma mauo
kalgo, nom anamai don-Yamba ka ananda-
karda; yini tuki wanu kalatau miyu, yini ka,

67 Kag Masiya, neđamu. Pon yi ka pima. Kan

68 neđaku, ma wa lopin: tib kan maj poku, ma

69 wa topim. Pon dam zhi Lauo mu wa diu ta

70 yar ponon Yambam tom. Dam yini pip ka,

Dam ka Lauo Yamba? Pon yi ka pima,

71 MaŃ neđhi ma ka na yi. Pon yini ka, Mini

lok da we anaŃol m' nai ya? taki min domu

inu kungo ta ponim cumni.

23 Pon dugum anambenam pip idok ilaugo,

2 tuki wan tam Pilato. Yini ba lizh shan-
jara iki, ka, Min weg mu zhi kom shapud mi

ma mamu, badini kwat unug shaŃal Kaiser,

3 ba neđhi ka, manni yi Masiya mai. Pon

Pilato majgo poni, ka, Ka mai mi ma Yudaia?

4 Yi toko poni, ka, KaŃ neđhi. Pon Pilato

neđo to anamai don-Yamba ka dugum-mu, ka,

5 Na we caba i mu zhim. Pon yin edau, ka,

- Yi ni yazh todi i mi ma mamu, kom op caba
 ta Yudaïam pip, tib yi tunu Galilaia kwadun
 6 poki pi' shi. Pon m' Pilato kungo, yi majgo
 7 ka mu wai mu ma Galilaia ya. Pon m' yi
 pongo yi nda kelum Erode, yi kaigo tulei wan
 tam Erode, taki yi ne ta Yerosolum pur taiji.
- 8 Pon m' Erode megu Yesu, ini waigo
 tamatama: taki pi milgo yi parog mezhi, taki
 yi kungo cĕra ma iki; tib yi ligo kenĭ ka yi
 9 wa mezh wamambondowi ma yazo tamni. Yi
 majgo poni wa keĭdi; pon yi tok caba ponim.
- 10 Pon anamai don-Yamba ka anandakarda
 11 cĕraugo, kom pĭrgud lizh shanjara iki. Pon
 Erode ka ananjagni doko yi wam, yini shan
 daudni, yini teĭdgo landam kwatak iki, kaigo
 12 tulei wan Pilato pidei. Dam pur taiji wado
 Erode ka Pilato opgo api: taki tubtubu yin
 wezh apim.
- 13 Pilato doko anamai don-Yamba ka ana-
 14 ņwad mai ka mi ma mauo, yi ka pima, Ma
 atungo mu zhi, uka yiŃ shapud mi ma mangu:
 pon mo noŃ, na cĕpurugo poki nda iku, pon
 na weg caba i mu zhi danjin wam ma lin
 15 shanjara ikim: pip ka Erode, yi wegum: taki
 yi kaigo tulei watun tammu pidei; dam mo
 16 noŃ, wam po murundum yago tamnim. Dam
 18 na wa kelmi, n' teĭdi. Pon yini pip tam dok
 tako caba ba, ka, Ad mu zhi, teĭtam Barabba:—

- 19 a mum tesh ta ma' lizh cobok, ta ki ezh-korok
 20 i mai, ka kwal-mu. Pon Pilato yago caba ka
 21 yini takin, taki yi loko ted Yesu; pon yini
 tako caba ba, ka, Dar iki i pidu, dar iki i pidu.
 22 Dam nununi yi ka pima, A nan, yi yago wam
 desh shila? Na weg wa ma ma lizh murun-
 23 dum ikim; dam na wa kelni, n' tedi. Pon
 yini edau ta dilum ba, ba peri ka m' dar iki i
 24 pidu. Dil miyu tapgo poki. Pon Pilato
 25 wergo ka m' wam yini shilgo m' ya. Pon yi
 tedgo mum yin shilgo, mum ban tesh ta ma'
 lizh cobok taki ezh-korok i mai, ka kwal-mu;
 pon yi ungo Yesu to wam kaawo loko.
- 26 Manj yini an yi, yini kutgo mu ma
 Kurenio cumi Shimon, ma waro korok, yini
 ligo pidu iki, ka ka yi adi an pi Yesu.
- 27 Dugum-mum keddi ma mauo adog pini,
 28 pip ka mim orop ma shiginni kom luli. Pon
 Yesu penurugo ini undauo, ne to yini, ka,
 Lalin Yerosolum, ma wuzhnom, ma wuzhak
 29 iku ka lalingu. Taki mo, puru ma waro wa
 nezhi ka, Paliu teni ka agom di laigom, ka
 30 widim di cumbjim. Pon yini wa yip nezhi
 pandi, ka, Ugudu kimu; wa nezhi pidim
 31 dopor, ka, Tuk imu. Taki ka yini ya wa
 taiji ta pidum dol, wa yazh nan ta nam arshi?
 32 Wargo tuk mim naim rap ka yi, ananja-
 shilap, ka wa kwali.

- 33 Pon m' yin podgo pidim cumi keŃhi
 Wush-ki, yini dargo iki i pidu ta pi' taiji, pip
 ka ananjashilap, ma ta yarim tom, ma ta
 34 yarim kidi. Pon Yesu ka, Pobi, ub poki ka
 yini; taki yini pongo wam yini yazhim. Yini
 tikudugo landni ta talwo, yini peig dwaga.
 35 Mii cęrau kom mezhi. Ananwad mai shago
 daudni taki, ka, Yi madgo ki mim ęai; ka zhi
 Masiya mum tendshi ma Yamba, dim mad
 36 kinim eunni. Ananjaga shago daudni taki,
 37 kan wan tanmi, unug am m' cam, ba neęhi,
 38 ka. Kag mai mi ma Yudaia, mad kigo. Tib
 balwa ne kini, ka. SHI MAI MI MA
 YUDAIA.
- 39 Pon ananjashilap m' ban logzhi, mum dok
 shaldgo yi, yi ka, Dam ka Masiyam? mad
 40 kigo man kimu. Pon mum dok toko, ya
 pula iki, ka, Taki ka ne ta kaba kelum m' tam
 41 dok, pip ka sho ka shod Yambam? Mani a
 ęa pidei ka mini; taki minię pizh wam lob po
 wam min yago: pon mu zhi yago wa to shełim.
 42 Pon yi ka, Yesu, purum ka keę shan-kwadgo,
 43 yimbno. Yi ka pęmo, Kwuli naę neęhi ka,
 Tem zhi ka wa yaz ka na ta Paradise.
- 44 Pidi ba pod kot cęr-puda pono, pon rim
 yago ta ki-ilim pip tiktun kandal wog-puda,
 45 taki puda kodgo beęo: pon landam abishin
 46 kama' Yamba shirudugo ta talei. Yesu tako

- dilum ba, yi ka, Pobi, na un cirumno ta yargo:
 pon m' yi kwatgo po cab taiji, poi nashun.
- 47 Pon m' kenturion megu wam yago, yi coko
 Yamba, ka, Kwulim koŃ mu zhi Ńa don-pidi.
- 48 Pon dugum-mum pip m' kalgoŃ mezh cab
 taiji, m' yini meg wam yago, yini shiwo, kom
- 49 mal poshinwo. Pon mim pip m' lershi ka yi,
 ka orop ma adog pini ta Galilaia cerasu tal,
 kom mezh wa taiji.
- 50 Pon mo, mum dok cumi Yosep. yi mum
- 51 koŃ tib yi anandon-pidi (yi lok powom, tib lok
 wam yin yagom), a mu ma Arimataia, man' mi
 ma Yudaia, yiŃ mezh ki shan-kwad Yamba:
- 52 mu taiji wan tam Pilato, yi shilgo dopok Yesu.
- 53 Pon yi pudi, ombul ta landam pe, lii ta purim
- 54 cezh ta pandi, pidim di lingon mum. A puru
- 55 Don-wa, puru shin ba podo. Orop m' pon ka
 yi ta Galilaia adgo pi, yini cibgo puri ka tun
- 56 pidim lizhin iki. Pon yini shiwo, yini dongo
 aroma ka yelam m' liŃliŃ.

Puru shino yini yago shino danjin cabam
 tekshi.

- 24 Pon puru tub tul tidam pelu laŃlaŃ yini wan
 po puri, katshin aromam yin dongo.
- 2 Yini wegu pandi ceŃinji po puri.
- 3 Yini kengo, wegu dopok AnaŃi-mu Yesum.
- 4 Pon manj yini tunuŃun ki, mo, mim

- ceŃurugo awo, iyu teťshin landam ŃilipŃilip:
 5 iyu ya ka sho, yini bulgo she-iyu tili, pon
 yini ka pima, AŃ ki naŃ ma par anaŃuru ta tal
 6 anamburi? Yi ne niŃim, yi ilugo: ma yimbu
 7 yi neđaku ta manj yi dizhin Galilaia, yi ka,
 lok da un Lauo mu ta yar mim kom shashilap,
 wa dar iki i pidu, pon Ńunun pudei yi wa aio.
 8, 9 Yini yimngo ceŃa mini, yini shiwo po puri,
 yini ceŃgo wa taijim pip ta mim bwama shali
 10 dok, ka bigwom pip. Yini Maria Magdalene,
 ka Yoane, ka Maria nono Yakobo: tib bigwom
 Ńai ma tamwo teŃudugo wa taiji ta anawoteŃ.
 11 Pon ceŃ taiji daŃji tamwo uka dam toko; dam
 12 yini kodgo lizh keŃwo iyu. Pon Petro ilugo,
 ya wo wan po puri; yi duŃini, cibgo kaŃabei,
 megu landam pe kumbji dowo; pon wai
 manni, ba tunun ki wam yago.
 13 Pon mo, pur taiji wado bigwom rap ni
 mizhi wau manam dok cumi Emmaus, tami ka
 14 Yerosolum stadion kwipaindi. YiniŃ cop
 15 caba api wa taijim pip m' yago. Pon manj
 yini copun caba, kom maj caba powo api,
 Yesu manni yi podgo awo, ba mizh ka yini.
 16 Pon she-iyu keŃshi, dam yin ponigom.
 17 Yi ka pima, Ca' shim ma copi api ki mizhku
 a naŃ? Dam yini ceŃrau ceŃshi, she-iyu
 18 kwatulji. Pon mum dok, cumi Kleopa, toko
 ka peŃmo, Ka doko ka dizhi roŃo ta Yerosolum,

- 19 ka ponog wam yag ta pi' taiji shim? Yi ka pima, Wai naka? Pon yini ka pemo, Wa ma i Yesu Lauo Nazaret, yi ananezh-cabam ka ponon ta ki woten ka caba ta i Yamba ka
- 20 mim pip; pon anamai don-Yamba ka anamai mimu ungo yi ta kelum murundum, po yini
- 21 dargo iki i pidu. Pon mini ligo kemu ka a yi ma wa ap ki Israel. O, tib tapgo ka wa taijim pip, shi nunun pudei yarim wa taiji yangon.
- 22 Pon mim orop ma mamu bezhamgo nai: yini
- 23 po puri lanlan; pon m' yin meg dopognim, yini wana, ka, yini weg bal anawoten Yamba,
- 24 mim nego ka yi na idei. Tib big mi ma tammu waugo po puri, wegu uk ma uk m' orop nego: pon mendam yin megum.
- 25 Yi ka pima, Ai anandomar, anandesh kibim ta ki pizh cabam pip m' ananezh-cab nego!
- 26 Masiya da rei po wa taiji pon ken kwadnim?
- 27 Yi tuku i Mose ka ananezh-cabam pip, yi ok wa ma ini ta takardam pip to yini.
- 28 Yin ba pod manam yini wauni: manni yi
- 29 yago uk sh' yi da kobini. Yini edigo iki, ka, Dik ka mini; taki pidi ba yaz wini, tib puda watgo tal. Pon yi kengo dii' dizh ka yini.
- 30 Pon m' yi digo ka yini ag wamanjana, yi ilugo
- 31 poi, paidi; pon yi shiuli un yini. Pon she-iyu apgo, yin ponigo; pon yi cogini ta she-iyu.
- 32 Pon yini yago caba api, ka, Manj yi yan caba

ka mini ta oko, kom ap takarda ta mini, kem
 33 aigo ta imum? Yin ilaugo kot taiji wado,
 shiwo Yerosolum, wegu mim bwama shali
 34 dok kalji, pip ka mi ma tamwo, ba nezhi, ka,
 Anani-mu ilugo kwulim kou, tib yi balla ini
 35 ta Shimon. Pon yini madgo wa ma oko, tib
 cergo pidi pondowim yi ponjin tamwo ta
 shinul po.

36 Manj yini yan cab taiji, yi cegini manni ta
 37 talwo, yi nego to yini, ka, Ik ya tom. Pon
 kaawo ka rok, iyu yan nom sho, yini dango,
 38 ka, yiniñ mezh cirum-mu. Yi ka pima, An
 ki nan kek shapudugo? ta ki nan maj-caba
 39 ni il kiwo ta keku? Ma me yaro ka yuno, ka,
 a na wado: lagunno, ka mei; taki lo-ik ka
 wush ne tam cirum-mu uk m' ma cibi, ka, an
 40 tannom. Pon m' yi kwatgo cab taiji, yi oko
 41 yari ka yuni to yini. Yini omjau kod lizh
 kewo ki waizh-ik, yiniñ tunuñi, yi nego to yini
 42 pono, ka, Ma na wamanjan niñi? Yini ungo
 43 shilak cogolom telji to yi. Dam yi pigu, at
 ta iyu.

44 Yi ka pima, A nda caba mon nedaku ta
 manj mon kurshin ka maga, na, lok da tegud
 wam pip m' balji ma ino ta tek-ca' ma Mose,
 45 ka takard ananezh-caba, ka wulu. Yi apgo
 kewo pono, ka yin da ler ka takarda; pon yi
 46 ka pima, Wargo bali uk ma, ka, Masiya da

- 47 rei, ai ta murundum ta nunuṅ pudei; tib da wa
tagon kat-ili ka ub-po shashilap ta kaba cumni
ta mi ma mana ma manam pip, kom tub tulei,
48 i Yerosolum. Ma anaṅol wa taiji.
49 Dam mo, na ni wot po-çer pono watun kigu:
pon ma dik ta mana, podun wanu tedoku ta
ponon m' ta pidim canaṅ.
- 50 Yi tukgo yini wan tam, podun Betania:
51 pon yi ilugo yari pun dilu iyu. Pon manj yi
pun dilu iyu, yi abigo tamwo, wargo adi wan
52 kaṅiton. Yini wabgo yi, shiwo Yerosolum
53 iyu waigo tamatama; yini kwarkwat ta ma'
Yamba kom cog Yamba.

